

44263

FLORILE INIMEI

POESII

DE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ISAIA B. BOSCO.

Editura tipografiei române a diecesei Aradului.

ARAD, 1884.

TIPOGRAFIA ROMANA DIECESANA GR. OR.

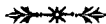
FLORILE INIMEI

POESII

DE
BCU Cluj / Central University Library Cluj

ISAIA B. BOSCO.

Editura tipografiei române a diecesei Aradului.

ARAD, 1884.

TIPOGRAFIA ROMANA DIECESANA GR. OR.

Prefață.

La sfatul unor persoane stimabile, ca cel mai mic între cultivătorii câmpului musei române, m'am decis să aduc micul meu tribut mamei-națiune, spre justă aprețiere.

Dorind a contribui, după putință, cu obolul meu la binele public, întreg venitul curat al acestei modeste edițiuni literare l'am destinat în părți egale: fondului pentru seminariul ce se va înființa în Arad, și: fondului pentru subvențiunea profesorilor dela gimnasiul de Beiuș.

Arad, în Februariu 1884.

AUCTORUL.

MOTTO :

De-aş ave ori şi cât bine :
Tot l'aş jertfi pentru tine
Dulce mamă-naţiune,
S'ajungi zile tot mai bune;
Dar n'am decât floricele,
— Rodul lacrimilor mele —
Şi 'mpletite în cunune
Ti-le 'nchin spre zile bune!

Rugăciunea.

D^uternice 'mpérate ! al cărui sacru vers
 Creat'aũ din nimică immensul uniuers,
 Si 'n sinul rece-al firei viétă ai aprins,
 Iar tu-ai rămas în taină un „Ce“ ne mai cuprins, —
 La ușa milei tale cerșesce-al meu suspin :
 Primesce-mă Părinte sub scutul tău divin,
 C'aũ revoltat în contra-mi ai lumei farisei
 Conduși de reutate, să-mi facă anii grei —
 Deși nimenui, Dómnne, eũ n'am făcut vr'un rău,
 Ci-am iubit tótă ființa cinstind numele tău !

Sêrac, străin în lume, și fără nici un neam,
 La tine alerg numai, speranța 'n tine am ;
 Că singur ai putere — să mântui din necas
 Un suflet ce te chîamă cu lacrimi 'n obraz !
 La mine-ți fie ochii, că ceasul este greu,
 Din trista agonie să scapi pe robul tău !
 Dușmanilor mei însă le iértă, ce-aũ lucrat,
 Căci mintea lor prin patimi de totũ sa 'ntunecat,
 Și nu-și cunosc greșela, ce acum de atâtea ori
 Ó facũ spre-a mea durere. Revêrsă, dómne, zori
 Din vecinica-ți lumină asupra tuturor,
 Să vedă, că-i cu mine innaltu ți ajutor
 Și 'nfrânți să plece capul la sfîntul tău altar,
 Greșelile făcute plângêndu și cu amar !
 Iar mie îmi ajută, ca 'n viétă ori ce rău
 Să-l rêsplătesc cu bine la tot pismașul mêu ;
 Să-mi port cu paciința destinul gonitor
 Și până 'n óra morții, pe căi cu scump odor,
 Să tot sporesc în fapte ce tronului tău plac :
 C'a ta-i mărirea, Dómne, din veac și până 'n veac !

Fericire . . .

 ericire, fericire,
Tu în lume ești un vis
Zemslit dintr'o gândire
Rătăcită 'n paradis . . .
Și când visul trist apune
Și tu sborul ți-ai luat
Lăsând inimilor june
Dorul tău nestîmpărat!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Moşneagul.

Când necasuri, suferinţe,
 Prefăcură 'n curs mereu, —
 În ruini, de jumătate,
 Casa sufletului meu, —

Tot me mir ce me reţine
 De nu găt al vieţii drum;
 Ca s'ajung locul odihnei
 Doară-ar fi timpul acum.

Pote-i scris, ca să 'nfer lumea
 Cu ăst traiu la nime drag?
 Tot una . . . dacă me ţine
 Pretinul bulgăr moşneag.

Oftare.

ă me Dómne ce mă-î face,
Fă-me busuïoc orî crin,
Să mă rumpă cine-mî place,
Să mă bage 'n albu-î sin.

Și ca fluturu 'n lumină
Să mă stîng în sînul seű,
Fericire mai divină
În etern n'aș afla eű!

Între cruci.

Si v'ați dus... iubite nume:
 Mamă, tată, frați, surori! —
 Părăsindu-me în lume
 Să vĕrs lacrimi mi de ori

Nici atâta fericire
 Dela sôrte nu-mi fu dat,
 Să gustăm la despărțire
 Un sărut — împrumutat! . . .

Să-mi restiți: „rēmâi aice
 Bine-cuvĕntat de noi, Library Cluj
 Atunci doară mai ferice
 Aș trăi . . . gândind la voi . . .

Cerc a vōstre sfinte urme
 Cu lacrimi, să le sărut,
 Ci 'n zădar mai cat în lume
 Un noroc, ce-aũ dispărut . . .

Si așa . . . inima-mi tristă
 În scurt timp va fi 'n mormĕnt . . .
 Pentru ea nu mai există
 Nici un bine pe pămĕnt! . . .

* * *

Jeliți cruci păzind fidele
 Aste dâlme fără flori,
 Că-cî acei ce dorm sub ele
 Mi-aũ fost ângeri iubitori . . .

Eu, sub cer de negurele,
Mai veghez pe mări adânci
Négra barcă a vieții mele
Cum undele o bat de stînci . . .

Pe aceste dragi hotarē
Pentru mine d'astă zi
Florī nu vor sǎ mai resarǎ,
Sore n'a mai strǎluci.

Nu mai cântă . . .

Nu mai cântă păsērica
 Nu, pe ramul ofilit;
 Nu mai cântă frumoșica
 Nu, că-cî tómnă i-aū sosit.

Păsērică, — frumoșică,
 Minunate sunteți voi;
 Cântați véra fără frică
 De tómnă, ce 'ncă i napoi.

Ađi, când inima mea cere
 Num'o doină să i cântați,
 Voi tăceți . . . și cu durere
 Cursul tómnēi așteptați.

După tómnă iérna vine
 Tot preface 'n rece sloi...
 Cugetați acuma bine
 Ce va fi atunci de noi?...

Mai cântați voióse dară
 Până-i modru, să v'ascult.
 Venind iérna... pe hotarē
 Nu ne vom vedé mai mult!

Mărturisirea.

— Dșorei **Ecaterina B** —

Câte copilițe june, frumoșele,
 Mi aũ fărmeccat sinul cu grația lor,
 Nicī una, ca tine, nu este 'ntre ele,
 Că tu ești un gingaș ideal de amor

Ochiu tei, dulcī stele, fața ta blondină,
 Buclele — avrie și-a buzelor florī,
 Mărturiu sunt tôte, că tu ești o dină
 Ce 'mprumută dīleu surisul din dorī.

Lângă sinu-ți fraged, alb ca albe spume
 Eu, copilă dragă, n'aș mai avé dor,
 C'atunci pentru mine asta 'ntregă lume
 Ar fi un raiũ dulce, plin de scump odor.

Ah! să fiũ un ânger într'o nópte lină
 P'aripile mele în cer te-aș tura;
 Și-acolo te-aș face o mândră regină,
 Să te pot pe brațu-mi vecīnic desmerda!

Lopătare !

Lopătare ! om de bine,
 Mână luntrea cătră mal,
 Că ved două dragi lumine
 În cea pörtă de canal.

Şciï copile ce-sü acele ?
 N'ai cetit în poesii
 Că şi jos, pe plaiü, sunt stele
 Tăinuite 'n dulci ochi vii ?..

Mă pricepi ? Si dacă 'n lume
 Si tu înbişi ore-când,
 Dă să jöce vësla 'n spume,
 Nu purta de plată gând !

Înima mea palpitândă
 Arde 'n dor, caşi în foc,
 Că-ci pe mal în raza blândă
 Vêd doritul meü noroc.

Lopătar ! Ce cauţi la mine ?
 Mână vasul cătră mal,
 Să mi încep dîlele line
 Lângă scumpul sîn vestal.

Așa stăm.

 e-am vădut adese rëndurî,
 Te-am vădut palidă flóre,
 Dar' ca ađi n'am trăit ore:
 Astă-đi me 'ngropași în gândurî.

Ți-aș da din a mea viéță
 Multe đile fericite
 Împrumut pentru clipite
 De priviri în a ta față.

Fericiri adevărate
 Așa se treDESC în lume,
 Când stă nume lângă nume
 De-un amor sfînt încântate.

Dar, când ești strină de mine,
 Sufere; puțin îmi pasă
 De-al teú dor, ce nu mă lasă.
 Așa stăm! . . . Și și-așa-î bine.

Dóuě stele.

Dóuě stele vii senine
 Aũ lucit în calea mea
 Și de-atunce prin suspine
 Rătăcesc din stea în stea

Dar ca cele dóuě stele —
 Stele mândre ce iubesc —
 În rătăcirile mele
 Nicăire nu 'ntălesc.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ah! Ochī dragi, divine stele
 Luminați, fără 'nceta,—
 Pe cărarea vieții mele
 De-acum alte n'oiu căta.

Cortul teŭ.

ortul teŭ până acuma
 Pare-mi tot castel de aur
 Ce 'ntre muriŭ albŭ ca spuma
 Ține-o Țină 'n pat de laur.

Mai sórele ŝi mai luna
 M'aŭ pãlit ca pe hãrapul
 Tãbãrînd p'acolo 'ntruna,
 Cãți mã vedea clãtiaŭ capul.

Tu tot n'ai priceput încã
 Când ŝi frunȝa pricepuse
 Ce gãndire dulce-adêncã
 Pe la geamul teŭ mã duse.

Când ŝi dorul îmi mai trece
 Dacã-Ți ved ochiŭ ŝi gura
 P'acolo voŭi mai petrece
 Pânã ce m'a prinde ura.

Ŝi 'ngropãnd prima iubire
 Cu vechile dulcŭ speranȝe
 Cãut inimiŭ multãmire
 În poesii ŝi romanȝe.

Cortul teŭ însã 'n vecie
 Mi-a pãré castel de aur
 Ŝi-oiŭ plãnge 'n durere vie
 De-Ți va fi data un maur.

Pe sub ulmii . . .

Pe sub ulmii din alee
 Drumul e  l'am bătucit
 Pe c nd st na ta, femeie,
 Vieţii bl nd mi-a  strălucit.

Mult foc din vieţa-mi jună
 La rec rea lor s'a st ns
 C nd trăind o vreme bun ,
 C nd sătul fiind de pl ns. —

Tu poţi face să nu-ţi pese
 De d'aceste suvenir ,
 Că-ci pe braţe mai alese
 Numeri timp  de fericiri.

Dar pre mine mă tot ch am 
 Ulmii să-i privesc cu dor
 Că mai trag o tristă seamă
 De vremi dulci sub p la lor.

De lacrimi multe stele
 Mi-a  cădut p'alor hotar ;
 Ab t nd g ndul la ele
 Mă mir, d'unde mai r sar ?

Cărarea cea vecină.

 Cărarea cea vecină
 Cu-a grădinilor fund
 Mult mă lipsi de cină
 Prin sălcile din prund.

Priveghitorea 'n créngă
 Sălta cântând vioiū
 Când eū stam c'o falangă
 De eugete 'n resboiū.

Tu n'audiai Ueântarea
 Nici nu-ți plăcea să scii
 Că se adapă marea
 Din doi ochi vergurii; —

Că pôte-ai șters din minte
 Cel loc îndătinat
 De noi, în ore sfinte,
 Când lampa-afumă-'n sat.

Amorul pe cărare
 Îți aprindea lumini
 Să-mi vii la-o 'mbrățișare
 Să fim amici creștini.

Să nu mă spariī pôte
 În tainicul tēū cult,
 Te mai perdeai prin nópte,
 Să te doresc mai mult.

Șciai că ramu-mi face
 Atât prilej să vęd
 Chipulă ce nu-mi ăă pace
 Pe perină să șed ;

D'acea-mi luciaă adese
 Măręță la ferești
 Cași-o ăină ce ieșe
 Din antice povești.

Aceste-apucătare
 Păreaă ghicite chiar
 Măhnire să-mi procure
 Și un drag tot mai amar.

Fără d'atari necazuri
 Nici că puteam trăi
 Dedat fiind pe iazuri
 Ascuns a te grăi.

În a vieții cale
 De nu-mi ieșiaă nici când,
 Cu grațiile tale,
 Eă n'aș albi de gând ;

Dar tu ești o copilă
 În sin cu busuăoc :
 Să te înjur mi milă,
 Mai bine-ți cer noroc.

Teiul meu.

Era frumos odată, ah! teiu-mi preferat!
 Când p'ola lui umbrósă era locaş câtat
 De două inimioare ce'n visuri de amor
 Trăiaău, cređend că lumea întrégă e a lor.

Am scris pe a lui frunđe cu tainice colorii
 Un nume de iubire, să-l vėd adese ori,
 Când vėntul barca vieți-mi p'acolo va mēna
 Să mai sărut o urmă din fericirea mea.

Atunci . . . ne pândia luna să-și facă istorie,
 De-amorul tēnereții și-a nopții poezie
 Zefirulă cântă 'n frunđe, jos riu-'n marmur lin;
 Ah! totul era magic, poetic și divin.

Duioși ochi-mi cu rîvnă priviaău asta mărire,
 Căci inima-mi a avea plutia în fericire
 La drepta mea o đină cu gingaș sîn plăpând.
 Ca mine visa 'n lume . . . cu mine-avea un gând

Ci bruma căđu 'n créngă și frunđele s'aău dus,
 Și timpul încântării ca ele s'aău repus
 Ađi luna 'n nori jelesce ce-atuncea aău vėđut
 O sfântă fericire, în veei ai dispărut!

Și riu-ı sēc, în fundu-ı o plută rėsipită.
 Un vēc amar urmėză o clipă fericită.
 O turturea suspină în teiul meu iubit:
 „Era frumos odată . . . și-acum e veșteđit!“

Idiotul.

Destul ! Decând plebeul aū devenit pilug,
 Purtând și el ca vita al apăsării jug,
 Cu-a sale sudorī crunte despoții îngrășînd,
 Perdutu-și-aū ființa de om cu nobil gînd
 De-a părăsi sclăvia ! Și cruđii 'mpilători
 Găsesc plăcerī în chinul a miī de cerșitori
 A căror casă-ī cerul, pămēntul : așternut,
 Iar pānea : sfărmătura, ce-aruncă-un sbir avut!

Și pānă cînd roboții destinului despot
 Prin negura vieții, nici plînge nu mai pot,
 O clică rădicată pe al puterii tron
 Se 'mbuibă 'n desfătare amenințînd cu ton
 Stăpānul vecīniciei, că lumea o-aū creat
 Prea mică pentru dēnșii. P'altarul tāmāiat
 Nu duc o jertfă sacră în cortul lui Cristos,
 Că-ei și 'n ceasul de rugă, un gînd nesățios
 De-a subjuga lumī nouē cu tot mai mult tesaur —
 Ocupă a lor minte ! Și-a lor ochi de bălaur —
 Voioși privesc la victime ce dēnșii-aū subjugat,
 Și aū obraz a ȃice, că tot nu fac pēcat.

Cînd călcătorii legii dreptate-ți administră,
 Plebeu ! inchipuesce-ți o sōrte mai sinistră !
 Al seū este disprețul . . . al lor spicul de laur . . .
 Al teū riul de lacrimī . . . al lor munții de aur . . .
 Dar' ce să faci ? . . Tu nu ești creat de-acelaș dēu
 Cu fiī tiraniei, ce crește 'n capul teū ! . . .

* * *

Demoni ! Ieșiți afară și scuturați pămēntul,
 Să se prefacă pulver, să-l ducă 'n aripī vēntul,

Să nu măi fie lume . . . pentru-că cerul chiar
S'aũ indignat de portul creștinului barbar! . . .
Saũ dacã nu, atunci voi toți sbiriĩ de loc
Împleți pentru vecie al iadului viũ foc,
Ca să rămână dreptul stãpãn p'al lumei plaiũ,
Și voi! pentru merite, veți fi primiți în raiũ!

Suferință.

Cum vesteșesce crinul ivit în umbră grósă
 Când nu mai are parte d'a dîlei calde dori
 Când nu-l nutrește-un picur de róua cea mánósă,
 Când vântul cerne brumă din aripî peste flori,

Așa a mea viéță, din frageda-mî pruncie,
 Ea trece suferindă grăbind cătră finit.
 Așa-î orfanu 'n lume, el n'are bucurie,
 Căci dragostea creștină în ómeni aũ slăbit.

Speréză mărinarul că după nópte-adêncă
 Frumósa diminéță mai mândră s'o ivi;
 În grația divină și eũ mai sperez încă:
 Că nóptea suferinței din cale-mî va peri!

Veste.

Nu pot mai mult, iubită, să sufăr acest chin
 Lipsit d'orî ce plăcere, departe d'al tĂu sin;
 Ce-ajunge a mea vieță cĂnd orî unde privesc
 EĂ nu mai vĂd zimbindu-mĂ o flĂre ce iubesc?

Pe vĂnt Ăți trimit veste din plĂu-mĂ solitar
 SĂ scĂi, cĂ sunt pe cale cu dorul tĂu amar;
 Alerg s'ajung la tine Ăn brațele iubirei,
 SĂ gust un picur dulce din cupa fericirei.

Lament.

Unde ești suflet iubit,
 Ce-mi trimiți atâta dor,
 Tu, ce 'n ore-acum jelite,
 Mi-ai fost ânger salvator ?

Te caüt nóptea' pintre stele,
 Te caüt ziua pintre florî,
 Dar de piâns inimii mele
 Nu străbat a tale zori.

Cât trăesc cu dor de tine
 Peptu-mî e locaș de chin,
 C'a mea pace și-al meu bine
 Tu le-ai dus și nu măi vin.

Vină, ânger din departe,
 Fii mângăitorul meu,
 Ca să-ți faci cerul parte
 În frumosul eliseu !

Scrisórea.

Sedeam dus în gânduri cu capul pe mâne
 Visând fericirea timpului trecut,
 Când pe ne-așteptare postilionul vine
 Și-o mică scrisóre-'mî întinde tăcut.

Inima mea rîse . . . dar' géna mea plânse . . .
 Nu sciũ ce simțire mî-aũ pãtruns prin sin.
 Mâna-atunci sigilul tremurând îl frânse
 Și veduĩ scrisórea . . . talisman divin.

O sãrutai dulce și cetind la șireibrary Cluj
 În veci nu mę satur de ce-ĩ scris în ea . . .
 Cã-mi vorbesce multe de-a nóstrã iubire
 Când mĩ-a đisũ cu dulce „n veci voiũ fi a ta.“

Peste două đile scrisu-ĩ-am sã vie
 Pãnã când e vremea dalbei tẽnereți,
 Cãci pornind sã męrgã cãtrã vecinicie
 Timpulũ nu re'ntórnã pașii lui sumeți.

Vântul suflă.

Vântul suflă, plóea pică,
 Deşteptă-te frumoşică,
 Si-mi deschide porţile,
 Că mi-să negre şilele
 De amarul dorului
 Şi de chinul drumului.

Norul geme, plóe cade
 Şi-aŭ crescut vale pe strade
 Cât n'am loc să mă scutesc,
 Lasă me cându-ţi grăesc!
 Pentru atâta bunătate
 Dumneđeŭ Ńi-a da de tóte;
 Tu-mi dai loc de mângăere,
 Dumneđeŭ Ńi-a da ce-Ń cere;
 Eŭ, din dulcea-mi sërăcie,
 Ńi-oŭ da inima mea Ńie:

Nu mai vreŭ să port cu mine
 Cuib de doruri şi suspine!

Revedere.

Draga mea! După un secol de amar trăit sub sóre
 Iar te ved! Ești tot frumósă ca o stea de sêrbătóre!
 Vino 'n brațu-mi, în dulcî visurî să te légân cu plăcere
 Culegênd de pe obrazu-ți sărutări de mângăere.

Veđi iubită! Bun e ceriul; după anî de suferință
 El rêntórnă fericirea inimilor cu credință.
 Să jurăm de noú credință pe vieța nóstră 'ntrégă.
 Fericirea să ne facă traîul lin și lumea dragă.

Plângere.

Lucea-mi odată stele senine
 Peste-al vieții înflorit plaiu
 Că-atâta bine
 Era cu mine
 Cât nu pot crede să fie 'n raiu.

O jună belă iubiam atunce
 Din tot adâncu-mi, privind la ea,
 Ca la o cruce
 Speranța dulce
 Tot munți de aur îmi promitea.

Dar, ca dulci visuri, trecură tóte,
 Și în delirul ce m'a cuprins
 O négră nópte
 Cu triste șópte
 Pe orizonu-mi umbra și-o 'ntins...

Ah! Lacrimi, daruri de mângăere
 Curgeți în valuri prin sinul meu;
 În voi mai pere
 A mea durere
 Când voi mai curgeți — trăesc și eu!

Timpul dulce

impul dulce mî-aŭ apus,
 Binele cu el s'a dus
 Şi durerii m'am supus,

Când n'aş duce dor în sin, —
 M'aş duce 'n pămînt străin
 Cu cuget să nu mai vin.

Sub un cer cu alte stele
 Doară şi dîilele mele
 Ar trece mai uşoare, Library Cluj

Dorul însă mult îmi ţine
 Nu se lasă 'n veci de mine,
 Că-l nutrescu la suflet bine

Dor de mândră, dor de ţeră, —
 În inimă cruntă pară,
 Mă 'ntórnă dela hotarē.

Astfel şed plângînd pe loc
 Timpurile de noroc,
 Ce s'aŭ dus şi nu re'ntorc.

Spiritul Cărpaților.

Luna dórme și visézá
 În palat de florî și razé.
 Dorm și-a noptîi dragî zefirî
 Beți pe foî de trandafirî.
 Și nici frunđe, nici isvor
 Nu-și mai plâng viéța lor.
 Totul tace . . . cum îi place
 Sufletului trist, ce zace.
 Dar' colo . . . în depártare
 Sub a noptîi slabă zare,
 Trece-o umbră călétóre
 Peste văi și colinióre
 Și p'o stîncă 'n vérf de munte
 Își rădică lata frunte,
 Peste care
 Îți apare
 O durere seculare
 Obrazu-î brăzdat, duîos,
 - Paliul alb, ce bate jos,
 Fac a noptîi poesie
 Mai pompósă 'n reverie.
 Cu mâni veștedî, tremurânde,
 Plete sure, undulânde
 Pe umeri lați, neteđesce,
 Și măhnit așa grăesce?
 „Unde sunt? . . Ce vęd aice? . .
 Un spectacul neferice? . .
 Unde-î țera mea frumósă
 Din vechî timpurî glorióse? . .
 Unde sunt acei șoimani
 Carî víraü gróză 'n dușmanî
 Scutind locul părintesc

Cu brațu tare, voinicese? . . .
 Aici totul e pustiū . . .
 Dacie! . . Te strîgă-un viū! . . .
 Aici totul e ruini . . .
 Dacie! . . . Tu nu suspini?! . . .
 Oh! . . loc cîștigat cu sânge
 De voinici dedați a 'nvinge
 Amar chip arăți la lume
 D'al tēu traiū și-al tēu renume! . .
 Te sărut! . . și-adio-ți dic! . .
 Sus, la ceriuri mă rădic,
 Să 'ntreb Domnul tuturor,
 Ai tu încă viitor?“

* * *

Și de loc duhul dispare,
 Ca un gând, în vênĕtare . . .
 Dup'un timp de așteptare
 Sus pe munte — apoi apare
 Un viteaz, cu chip august,
 Tiner, mândru și robust.
 Pe cap ține coif de aur
 Decorat cu spic de laur,
 Pică lungă de oțel
 Ține 'n drĕpta lângă el,
 Iar în stînga e păzit
 Scutul splendid de granit.
 Tot e 'n haîne de eroū:
 Fenomen în lume nou! . . .
 Rotind ochii împrejur
 Și-î rădică spre azur
 Și 'nclinând genunchii jos
 El vorbesce 'ncet, dușos:
 „Împĕrate drept, ceresc!
 Din adĕnc îți multănesc,
 C'auđĕnd glasu-ți divin
 Îmi noiți viĕța 'n sin,
 Când acest pămĕnt perdut
 Iar va fi ce fu 'n trecut! . . .
 Ah! . . Când va veni apoi
 Scumpa oră, de rĕsboi,

Mii de bravi, vînjoși eroi
 S'or scula din morți vioi . . .
 Dușmanul, ce cu-alui mîni
 Îmi făcu cuibul ruini,
 Intr'un ceas ne mai visat
 Va cădé îngenunchiat! . .
 Cuibul meu deplâns de nori,
 Iar va fi un raiu cu flori! . . .
 Viitorul mândru-ți ved:
 Dacie! . . Sorții te 'ncred! . .!"

* * *

Cucuveica'n triste șópte
 Prevestesce međ de nópte.
 Nóptea umbrele-și întinsă
 Duhul peri 'n raza stînsă . . .

* * *

Călător din ceta lumii!
 Vrei să scii minunea culmii,
 Lucruri sînte ... taine-adenci?...
 Dormi o nópte sus pe stânci!
 Dar' ce-auđi și ce-ı vedea
 Să nu spuı la nimenea!

Te duseși . . .

 e duseși bade, duseși,
 Nici rămas bun nu-mi duseși.
 C'ai mers nu mult mi-ar pësa,
 Dar' ai dus inima mea.
 Bade, p'unde te vei duce,
 Facă-ți-se calea cruce
 Și cu séra cea de mâne
 Să te ved iar lângă mine.

Păreré.

Cine n'a iubit sub sóre
 Nu sci dorul unde 'nflóre,
 Nu sci jelea ce ajunge,
 Nicî durerea cum străpunge . . .
 Cine vré să le-aibă parte
 Nu se ducă pe departe,
 Vină și-asculte la mine
 Cum le cânt între suspine ;
 De-î ființă simțitóre
 Va tot plânge până móre
 Eú nu plâng, că nu simțesc
 De când june 'ncărunțesc,
 C'amarul ce-am suferit
 Înima mi-aú împetrit.

Îngrijitul.

ândra de la podgorie
 Mult năcaz îmi face mie
 Nu-mi dă vin cât se cuvine,
 Numai cu ochii mă ține.
 Facă-și numai voea 'n pace,
 Că eă voea când mî-oiă face
 Iar o fac, că 'n loc de vin
 Îi sorb inima din sin,
 Și mă mut în alt conac,
 Unde-mi umblă mândra 'n plac.

În zădar . . .

În zădar încerci acumă
 Să mă porți în urmă rea ;
 M'aŭ făcut filosof gluma
 D'ună dî, dragă păsărea.

Știi bine . . . 'n valea adîncă,
 Âmăgit de al tîu glas,
 Cînd credeam, că-mî ești în brîncă,
 Tu sburași . . . eŭ am rîmas.

Poți cânta adî, cît îți place,
 Și pe dealuri și pe șes
 Eŭ cu musa mea, în pace,
 Mă petrec, glumind ades.

Dor de păsări sburătore
 Du-te 'n lume — foculuî :
 Eŭ iubesc d'acum o flóre
 Credincioasă loculuî.

Elisa.

O
 Elisa, cu ochii pară,
 C'un cânt virtuos-legir,
 Visului din primăveră
 Dă vieță pe clavir :

„În momintele dintâie,
 Când în lume te-am zărit,
 Un simț cald de bucurie
 Dulce 'n sinu-mi s'aũ tređit.“

„Am simțit atunci, fînță,
 Că cu-ceva-ți dătoresc ;
 Dar să-mi fac de dătorință
 Nici un modru nu găsec.“

„Sunt sërmană ! N'am comórá
 De scump aur și argint ;
 Am doi ochi și-o gurișórá,
 Înima, și-amoru-i sfint.“

„Daca cređi, că prin iubire
 Puĩ binelui căpătâiu,
 Atunci, ce poșed eũ, sire,
 E tesaurul dintâiũ.“

„Te stimez din inimíóra,
 Num'așa pot să 'mplinesc
 Ce-am simțit odiniórá,
 Într'un ceas dumneđeesc.“

„... Te iubesc!.. Și tu, o sire
 Mă admiră cu ochi eroi!..
 Scump moment de fericire,
 Te salut! Rămâi cu noi!“

Elisa, cu ochi de stele,
 Cu un dulce cânt legir
 Visurile-î gingașele
 Le desmărdă pe clavir.

* * *

Elisa, cu gene plânse,
 Cu un môle cânt legir
 Amintiri din timpuri stînse
 Le petrece pe clavir:

„Fii pe pace! — el îmi dîsă
 Când plecă, — acuși revin;
 Scumpul tîu amor, Elisă,
 Nu-mi dă pace să rămân.“

„Și decînd nu mai sosese
 Atâți sorî s'au stîns acum..
 Și nici doru-mi nu-l găsesce
 Deși vremea-și perde 'n drum.“

„Impresiunile născute
 Din sărutul de adio
 Și amăre-sû dulci, plăcute,
 În durerea ce port io.“

„Înimîoră! de ce ore
 Te lăsași prinsă de-amor?
 În a vieții dalbă flóre
 S'aprinđi foc tristului dor??

„Amintiri dulci, a 'ncântării
 Ce mai gust în lacrimi reci,
 În pămîntul zăuitării
 Urmăriți timpul de veci;“

„Singură, va fi mai bine,
 Sub cipresa tristă 'n crâng,
 Cu-a lui chip în sin la mine
 Să tot dorm!.. Să nu mai plâng!“

Elisa, cu gene plânse,
 Cu un cânt duios, legir,
 Amintiri din timpuri stânse
 Le 'nmormântă în clavir...

* * *

Elisa, 'n calde clipite,
 Cu un cânt duios, legir,
 Ilusiunile-adormite
 Le deşteptă pe clavir:

„Reapăruşi încântătoare
 Stea, a sufletului meu!
 Tu eşti! că-ci în lacrimioare
 Mi-se-arată chipul tău“..

„Tu eşti! Ah! la sinu-ţi iară
 Simţ parfumul respirând;
 Şi, de dragul nost, p'afară
 Aud frunza 'n vis cântând.“

„Tu eşti! Ah! pe buzişore
 Simţ sarutu-ţi ardeşor;
 Şi 'n oglinda-mi zîmbitoare
 Crinii-mi vesteşi ved că'nflor.“

„Ai venit! o, câtă jele
 Şi dureri îmi dic adio!
 Scosesem lumea din ele,
 În sinu-mi să le port io.“

„Eşti aci! Drag, fidel mire,
 Te privesc cu ochi eroi!“..
 Scump moment de fericire,
 Te salut! Rămâi cu noi!

Elisa, cu ochiî 'n zare,
Cu un cânt vial, legir, —
Simțurî, gândurî de 'ntristare
Le adôrme pe clavir !

Căpcâni.

Dintr'o țeră 'ndepărtată,
 Unde demonii-sū stêpâni,
 La iveală dintr'odată
 Ieșe-o lume de căpcâni;
 Și ca bestiī inferuale
 Se aruncă peste ginți
 Sēmēnând în a lor cale
 Ruini triste și morminți.

În momēntul greū, când fatul
 Cu ei lumea o tređi,
 Nopte nêgră, ca pēcătul,
 Se facuse 'n međ de đī...
 Și de panica teróre
 Urlaū fiarele 'n păduri,
 Că de vița surpătóre
 Morții nu erau sicuri.

Europă! Tu cređi încă
 C'aū perit căpcânul soi?
 O, nu!.. În trufie-adēncă
 El grășeză 'ntre noi.

Voi căpcâni! lăsați de cruce
 Și v'ascundeți unde sciți,
 Că n'aș vré să v'apuče
 Vr'un județ, ce nu doriți...
 D'un timp lung, amar acuma,
 S'aū urit lumea cu voi;
 Aerul l'aū umplut ciuma
 Să ve 'ncarce cu nevoi!..

Luntrea.

Peste valurile line
 Ale mării smaraldine —
 Luntrişóra sbóră 'ncet
 Şi prin nóptea luminósă
 Vársă doina mult frumósă
 A unui dulce duet :

„Adio ! mal cu floricele
 Ce fuşi raiü ñilelor mele
 Când eram în légăn mic ;
 Iar acum, când sunt în flóre,
 Port un dor nutrit d'amóre,
 Bine nu-mi producĩ nimic !“

Voi, suflete pismătare
 Goliţi-mĩ ađĩ cupa, care
 Mĩ-aţi împlut'o cu venin ;
 Eũ la mândru foc de stele
 Cu ângerul vieţii mele
 Mě desmerd p'al mării sin !“

În zori : doi taţi, mame dóuě,
 Cu a genelor tristă róuă
 Udă malul veşteđit,
 Că 'n a ñilei rađă vie
 De p'a undelor pustie
 Luntrea gólă s'aũ ivit ! ..

Suspine. *)

Măi căduși, o! fiore mândră din cununa ginteï mele ;
 Ce te smulsă fără veste încă 'n ȃile tinerele ?
 — „Domnul sfiut, având în ceriuri un locaș, pentr'o fiinȃă,
 M'aũ chemat să vè las vóuè cruda lumeï suferinȃă !“

Acolo îȃi va suride fericirea cu-a eï stele ;
 Dar de ce-aï lăsat în lume, spune-mï mie, nu-ȃi e jele ?
 — „Ah ! Jelesc eũ despărtïrea-mï, primăvèra-mï zîmbitóre,
 Și socia și copïi, rose dulcï încântătóre !“

Colo 'n plaïul desfătării, de lumină și de pace,
 O, fiinȃă călëtóre, spune-mï mie, ce vei face ?
 — „Voiũ ruga fără 'ncetare Maïca Domnului, anume
 Să grijescă de iubiȃii ce lăsaï duioși în lume !“

— „Iar pe ângerul vieȃii voiũ ruga ca să 'ntărescă
 Naȃiunea mea română în credinȃă creștinescă ;
 Voiũ ruga pe Domnul însè, ca mărirea ginteï mele
 Să lucescă 'n veci prin neamuri, cași luna pintre stele !“

*) La mormântul tènèrului preot Dimitrie Cornea, †. 1881. Febr. 9.

Glas din munți. 0

Panger scump ! cu dulcī lumine
 Mută-ți casa 'n munți la mine.
 Eū nu pot să merg la vale,
 Că-mī staū petri mari în cale . .
 Aici vieța curge lină
 N'auđi inimī ce suspină.
 Mană sfintă te nutrește
 Sufletu-ți întênăresce.
 Apă beī din isvor rece
 Glasul frunđii te petrece.
 Dormi pe pat de floricele
 În cântări de păserele.
 Astea șópte dulcī și line.
 Primesce-le că-ți vreū bine :
 În sinul frumóseī fire
 Sede dulcea fericire,
 La isvor sub verde póm
 Departe din ochī de om !
 Dacă vreī să fii ferice
 Vină 'n grabă ! Vină-aice !

Nița.

Nița 'n patul său de scânduri
 Tótă nóptea tórcce gânduri
 Că-are 'n sîn un grósnic foc,
 Ce o face 'n multe rënduri
 Să se scóle de pe loc . .

Nița ochii de somn șterge
 Și 'n puterea noptii merge
 — Fără temere de străji —
 La o babă fără lege
 Ce-și ținea traiful din vrăji.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— „Babă Cióbă ! Fă-mi de dată ;
 Pune pe jar óla 'ndată
 Și-mi aruncă bobii în ciur ;
 Nu gândi nimic la plată,
 Este-acasă . . . te-asigur ! . .“

Este-un june mândru, care
 Doară 'n lume sémën n'are,
 Și-aș voi să fie-al meu
 Pân' nu-l iaū din minte tare
 Alte fete cu gând rău !“

Baba iute face tóte
 Câte șci și câte póte,
 Ochii rosii sglîmboind ;
 Din scriptura pâlmei scóte }
 Prorociile pe rînd.

— „Niță, 'mplete-ți în cosiță
 Fir de lână, rupt din ițe,

Și de baba descântat;
 Jur pe domnul cu cornițe,
 Cine-î vré țî-a fi bărbat!.”

.

Nița veselă se duce,
 Dorind dîna s'o apuce
 Cu feciorî să sară 'n joc.
 Vremea grije îi aduce,
 Așteptând mândrul noroc...

Cel fecior, sēmnat de mire,
 A sa dulce fericire
 O găsi pe altul drum:
 Nița, cea cîudată 'n fire,
 E tot fată și acum.

Chiriaşul.

 Leî! Acei ce aũ comórã
 Sed la sobã, spun poveşti;
 Ce le pasã cã pe-afarã
 Jócã néua pe fereşti?

Însã eũ, a cui avere
 E ce-aduc ñilele 'n rînd,
 Chiar sã sciũ cã lumea pere
 Am sã-mĩ fac tréba cu gãnd.

Umblaţi timpurĩ, cum vë place;
 Sunt dedat acum cu voi.
 Nicĩ cã m'aş simţi în pace
 Fãrã trude cu nevoĩ.

Dupã multe ostënele
 Cade bine-un adapost
 La cãminul vetrei mele,
 Ascultãnd a mãndrei rost;

Încãntat de copilaşii
 Ce la foc se jócã, cãnt,
 Caşi 'n cerurĩ ângeraşii
 Împrejur de tronul sfînt.

Fericirea caseĩ mele
 Dëu cu lumea n'aş schimba:
 Ea-mĩ dã suflet în vremĩ grele
 Ca 'n vremĩ bune-a më lupta.

In viața mea n'am oră
Fără gând la Dumnezeu;
El mă 'ndreptă la comoră,
Că 'nțelege dorul meu. —

Când aș fi

Când aș fi flutur să sbor
 Prin grădina florilor,
 Ori-ce dor să port în sin
 N'aș săruta nici un crin,
 Numai florile ce 'nflor
 Pe gurița mândrelor.

Milostivul Dumnezeu,
 Într'un gând ferice-al său
 Și 'ntr'un ceas fără de nori,
 Aș sedit acele flori,
 Și le-aș dat ceresc odor
 Să aline orice dor,
 Și le-aș dat farmec divin,
 Să 'ndulcă orice chin.

Fericit . . .

 ericit e cel ce are
 O iconă vie, dulce.
 Cui se 'nchină 'n adorare
 Ca preotul sfintei cruce; —
 Că de cum resare stéua
 Până când ochi-și închide
 Lângă sinu-î alb, ca néua,
 Cresce-î inima și ride . . .

De mî-ar face cerîul mie
 Să am parte de-acel bine:
 O iconă dulce, vie,
 Sufletului să-mi destine:
 Lângă sinu-î alb, ca néua
 Numărând țilele mele
 Dulce mî-ar suride stéua,
 În mânia altor stele . .

Pe colina . . .

 e colina 'nflorilată
 Pasărele cântă 'n cor,
 Eu pe valea rourată
 Rătăcesc purtat de dor.

Paserile nu pot face
 S'adormă necazul greu,
 Dacă flórea care-mi place
 N'o mai vėd în drumul meu.

Sufere dar inimăoră
 Până poți, că 'n chinul tēu,
 — Să-ți porți sórtea mai ușórá—
 Te 'nsótes c fidel și eú!

Răsari lună . . .

 Răsari lună
 Și 'ncunună
 Eterul cu-al tǎu suris,
 Că d'a séră
 Pe hotarǎ
 Nǎptea drumul mi l'a 'nchis.

Nu seiū merge,
 Să pot șterge
 Doi ochi dragi de lacrimi,ori,
 Când m'aștéptă University Library Cluj
 Ea, deștéptă,
 Suspinând în pat de flori.

Ieși senină,
 Stea divină,
 Și-mi zîmbesce grațios:
 Fie-ți milă
 D'o copilă
 Și d'un tînǎr amoroș!

De voim

De voim a mai iubi
 Și drept a ne ferici
 Aid' bădiță, din câmpii,
 În a lumii 'mpărății;
 Al iubirilor nectar
 Să-l bem veselii sub stejar.
 Unde florile ne-ascund,
 Unde lesne nu pătrund
 Prin a stufului deși smochi —
 Nici a păsărilor ochi.
 Fericirea e sfânt dar
 În lume de totul rar
 Și de-o vede ochiul rău
 Sboră sus la Dumneșeu.

Ostaşul.

— Rugare la adio. —

Olenuță soră bună
 Adă 'ncoaci gurița ta,
 Că venind pe ceriuri lună
 Eū te las cu Precista.

Si te rog, mă iértă, dacă
 Ți-am vorbit de dor
 Căci iubitul drept, când plécă,
 Nu-și uită cu ce-î dator.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Pentru lacrimi și suspine,
 Ce-ți cășun, să nu m'acuzi,
 Îmi las inima la tine,
 Și-ți duc dorul — călăuz.

Merg voios, căci îmi demândă
 Graiul sfînt, împărătesc,
 Să câștig țerii isbândă
 Unde glonțele vorbesc.

Pentru țeră și națiune
 Eū cântând alerg sub steag,
 Când e vórbă s'o 'neunune
 Al măririi laur drag.

Dumnedeu să dee bine!
 Să rentorn și să te fac
 O regină lângă mine,
 Să fiū rege din sêrac!

Catiță . . .

Catită delă Bodesci,
 Nu 'n zădar că te fălescî,
 Că ești mândră cum gândescî;
 De-ai puté să mă iubesci,
 Ai dori să tot trăesci.

Pune-ți-aș la gât măgele,
 Tot de perle și de stele,
 Și pe degete inele
 De dragoste tinerele,
 Să ținî ochii tot la ele.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și ți-aș face pat de flori
 La isvorul șoptitor
 Sub tufițe cu răcori,
 Să vizezi adese ori
 De-al meu suflet iubitor.

Catită, te socotesce
 Că și vremea te grăesce,
 Să fii flóre ce 'nfloresce
 Pe un sîn ce te iubesce
 Și de doru-ți pătimesce.

Cântec.

Din acela sfînt minut
 Când în lume te-am vădut,
 Mî-ai vorbit și mî-ai suris,
 Mî-ai făcut vieța — vis,
 Ce cu dulce chipul tîu
 Veselesce sînul meû.
 De-ar da bunul Dumnezeu
 Să fîi tu ângerul meû
 Să faci vieța al meû vis,
 Mî-ar fi lumea — paradis . . .

Cerîu-î plin de stele vii,
 Sînul tîu de — bucurii;
 Câmpu-î plin de trandafiri,
 Ochiî tîi de fericiri;
 Fă-me, dragă, — al lor stîpân
 Și-mî alinî durerea 'n sîn.

Lumea-raiū.

 Órele din cer cobóră
 Făcând loc umbrei de nópte.
 — Sus în munte la isvóre
 — Sună dulci și svave șópte.

Filomela-și cântă dorul
 Și grelușul o îngână.
 În tufiș viséză-amorul
 Desmerdat d'o belă đină...

Ah !.. Un nume... e un alt nume...
 Se iubesc în óre line,
 Fericiti aeve 'n lume
 Lumea-ı raiū când îți e bine.

Lângă cruce. —

Ochiul călător, ce vede,
 N'afă gândului hotar,
 Pe Golgota cine șede
 Lângă cruce 'n trist talar?

Cătră peptu-î crucea strînge
 Clătinând ca frunța 'n plop
 Și 'ncercând dureri a stînge
 Într'al ochilor potop.

P'orizonturi se 'ntortocă
 Lați, ca lumea, nori de nori,
 Iar în jurul *Ei* se jocă
 Razele din șapte sorî.

O mirune ce nu 'ncepe
 Într'un gând de muritor,
 Ce dar' n'are să s'adape
 Din isvorul tăinelor.

Cine-î dară lângă cruce
 Pe genunchiu-î sângerat?
 — *Maica-și plînge fiul dulce*
 Și p'al *lumei împărat!*

Frunđușiță.

Frunđușiță verde 'n plop,
 De nu mî-ar fi murgul schiop,
 Noptea, când somnu-î mai dulce,
 L'aș înșela și m'aș duce
 Pân' la pîrtă la mîndra,
 S'o deștept când s'a visa,
 Să-î spun tot ce-am suferit
 De când doru-î m'aŭ robîț;
 Să î spun dragul cum m'e pîrtă
 Și-inima mea tot îl iertă,
 Că tot cred s'ajung și bine
 Orî-ce rele daŭ de mine.

Odată încă . . .

Odată încă 'n al meu trai
 Să-ți ved al feții câmp de rai
 Și-acele stele 'n ochișori
 Ce mă 'ncântară — adese ori,—
 Trecutului loc îi aștern
 În al uitării adânc etern
 Și fericit, ca merla 'n crâng,
 Nu mai suspin, nici nu mai plâng.

S'aũ lățit . . .

S'aũ lățit în lume veste
 Că princessa ce avem
 Pare țină din poveste,
 Și podóbă din edem.

Am vădut'o chiãr asérã
 Pe balconul sėũ de florĩ,
 Și-adevėr în asta țerã
 Nu cred s'aibã soriorĩ.

Totuși nu pôte sã stee
 Cu mândra mea la un cult,
 Că-cĩ ea încã-ĩ tot femeu, —
 Dar mândra-ĩ: ânger mai mult!

Bela dela Zîmburu.

F rumos fir de trandafir,
 Am un dulce suvenir,
 Ce mă pörtă prin trecut
 Cu dor vecinic și plăcut,
 Ce-am vădüt și ce mai știu
 Nu pot uita până-s viu :
 Dinișóra Zîmbrului
 De pe valea codrului,
 Ângeraș cu dulce graiü
 Ce-ți preface lumea 'n raiü.
 Când voiam ceva să-i dic
 Nu puteam grăi nimic,
 Mă vedeam că n'am cuvânt
 Să-mi spun dorul pe pământ.
 Astfel stam privind la ea,
 Cum privesce 'n nóptea grea
 Mărinarul rătăcit :
 Mândra stea de răsărit . . .
 Când staü ađi pe gânduri dus
 Visând vremea ce-aü apus
 Par c'aud șóptele-ı dulci
 Ce-mi điceaü ades atunci :
 „Iubirea ce port în sân
 O păstrez pentru român,
 Că română sunt și eu, —
 Fac voea lui Dumnezeu !“

Doină.

Câtă bôlă-î pe sub sóre
 Nu-î ca dorul arđetőre,
 Că dorul unde se pune
 Face inima cărbune.

Câtă bôlă-î pe sub lună
 Nu-î ca dorul de nebună,
 Că dorul unde se lasă
 Lacrimilor face casă.

Vină mândră pân' la mine
 Să-mî împart dorul cu tine,
 Că nu-î modru și putință
 Să-l port sîngur, o ființă!

Număuăta.

 recură ană cu 'ncetul, de când în strinătate
 Uitării dat de lume trăesc neconsolat;
 Vięta-mă este-amară de-aș vré să nu-ă am parte,
 Că-că dorul tēu în peptu-mă nutresce-un foc turbat.

Când vėd o stea mă-aduce aminte-a ta ființă
 Și florile din cale-mă se par că te-amintesc;
 Te chem s'alină o clipă a mele suferințe,
 În van; eă mângăerea în lacrimă o găsesec!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un nor când tăbăresce pe cer în asta parte —
 Mėnat de vėnt, ce geme în tainicul sėu sbor,
 Intreb de tine scumpă, ce ești așa departe,
 Dar nu răspund nimică la jalnicul meă dor.

De-ă sci atunce chinul și-adėnca mea durere:
 S'aibă inimă de pėtră și tot aă lacrima
 Dar ochii tēi să plângă sufletul meă nu cere,
 Păstrėză-mă numai flórea ce-ă dăc: „număuăta!“

M'a cuprins . . .

M'a cuprins o mare jele
 La vestea ce-am auđit,
 Că pe fața mândrei mele
 Rosele s'aũ gălbenit.

Dacă-ı vine să gândescă
 L'amoru-mı, ce l'a respins,
 Trebuie să 'ngălfeđescă
 În durere și în plâns.

Acum știu să cred, că doară Cluj
 Și-aũ venit iubita 'n orı
 Și-ar' dori din inimıoră
 Să-ı sărut a feții flori.

Îı fac voea cu plăcere,
 Că-cı îı iert greșela sa,
 Și comuna-ne durere
 Doară-așa se va curma ;

Căci va fi recăștigată
 Pacea sufletului nost,
 Și mândra va fi îndată
 Mai frumoasă cum aũ fost.

Căința junelui bătrân.

Țăire-aș eū ȓile bune
 Cași 'n sinul lui Avram,
 D'aș mai fi odată june
 Cu mintea ce-acuma am.

N'ar mai fi sub sóre lege
 Să 'ntrăine sînul meū
 D'amanta ce mī-aș alege
 Și mī-ar da-o Dumneȓeū.

Dar anii trec... bată-i focul
 Grațiile-mi dau napoi
 Și 'n zădar aștept norocul
 Dela frunȓa de trifoī. ¹⁾

¹⁾ Un trifoiū în patru frunȓe purtat 9 ȓile subsuóra stingă, și apoi vîrit pe ne știute în sinul unei fiinȓe ce-ȓi e dragă, acéstă devine făr-mecată și te iubesce până la mórte, -- ȓice credinȓa poporului român din Crișana.

Nu voiŭ uita . . .

Nu voiŭ uita 'n a mea viéŭă
 Cele dintâi mominte dulci
 Când te lăsași p'a mele braŭe,
 Ca într'un légân, când te culci.

Dintr'o senină 'nchipuire
 A ȕeilor păreai că ești,
 O magnifică plăsmuire,
 Înimi și minți să covêșesci.

Din inima ta o schîntee
 Pétrunsă caldă 'n sinul meŭ,
 Și viéŭa mea prin o idee
 Se transportase 'n empireŭ.

A nóstre graiuri amuŭise,
 Și-al inimei puls cuvênta
 Șcrete dulci, ce, de-ar fi scrise,
 Lumea întreagă-ar încânta.

Fraților mei.

— Maximilian, Vasilie și Iosif —

După-atâția ani de jele
 Ce pre noi ne-au despărțit
 Câteva dulci ordurele
 Dela voi ați am primit.
 Ca șopte tainici, divine,
 Mă-au încântat înima
 Cât rîdea sufletu 'n mine,
 Deși ochi mă lăcrima.

Provedința vă susțină
 — Cu ce 'n lume drag aveți —
 Vięta în pace, lină,
 Între scumpii voștri păreți ;
 Și frațesca armonie
 Să v'aducă rod bogat :
 Inimilor veselie
 Cu isvor ne mai secat.

Prin credință și iubire
 Fiți între voi strîns legați,
 Că dorita fericire
 Așa vine între frați,
 Și nu-i lasă 'n veci jertfire
 La dușmanii farisei,
 Până când în învrășbire
 P'uriași supun pigmei.

Si iubind a dîlei muncă
 Fiți deștepți, sîrguitori ;
 Ceriul mană nu-ți aruncă
 Fără-a brațelor sudori.

Din cărările dreptății
 Nu v'abateți nici un pas
 Căci sub pomul bunătații
 Veți trăi fără necas.

Faceți ori-căruiă bine,
 Dar în veci să n'șteptați
 „*Mulțam*“ dela óre-cine
 Pentru spriginul ce dați;
 Vă teriți însé cu pază
 De ómeni lingușitori,
 Căci ușor vă ruineză
 Când vă surid mai dulci zori.

Orî-ce jertfă să vă vină
 Fiii voștri nu-î lipsiți
 De-a științelor lumină,
 Ca cu timp să vă mândriți
 De-a lor scumpă fericire
 Câștigată cu bun gând,
 Spre a neamului mărire
 — După modru — străduind.

Astfel viețuind în lume,
 Veți fi onorați de toți;
 Veți îndemna, să vă urme;
 Fii, nepoți și strănepoți.
 Despre mine fiți în pace;
 Eū trăesc, la rîndul meū,
 Precum sorților le place,
 Precum pot, și nu — cum vreū.

1883. August 5.

Mi-ar plăcé . . .

 Mi-ar plăcé mult să pot scrie
 O comică fantăsie
 Într'un stil ne 'ndătinat
 În acest veac luminat.

Câți dușmanî mai am prin țeri
 S'o cetescă cu plăceri,
 Și cu toții rînd... pe rînd...
 Să-și dea sufletul rîzênd.

O... ce dic?... M'aș osêndi !.. Cluj
 Iarăși ei m'ar dobêndi,
 Să le fac des în altar
 Prinose, cu sārindar.

Turturica

 urturica 'n créga sécă
 Ochii 'n lacrimî și-î înnécă,
 C'aũ rămas fără soție
 În oribila pustie.

Eũ, pe căi fără verdéță,
 Scăld în lacrimî a mea față,
 Că ce avui drag fără veste
 M'a lasat și nu mai este.

* * *
 In livada desgrădită
 Pere-o flóre amărită,
 C'aũ căđut din ceriuri brumă
 Și-aũ pîrlit'o.... și-o consumă...

Astfel inima mea pere
 Greũ sdrobită de durere,
 Că-ĩ străină, singurică,
 Într'o lume inimică.

Înșelata.

S'aũ dus sã 'nu mai vinã frumósã-mi fericire,
 Lãsându-mi în sin numai amara-i suvenire;
 Ađi nu mai ved ființă sërmanã cași mine,
 Lipsitã d'ori-ce razim, departe d'ori-ce bine.

D'amarul suferinței inima mi cãrbune,
 Abia supórtã încã a đilelor furtune;
 Vięta pentru mine nimic preț nu mai are
 Și-atãt mi-ar fi de dulce a morții sãrutare.

Când ochi-mi n'or mai plãnge, atunci ființă belã
 Ce-atãt mi-ai fost de dragã, — și-atãt de infidelã,—
 Pe grópã-mi pune-o fióre și vërsã o lãcrimiórã,
 Doar' mi-a fi lin somnul și glia mai ușórã.

Drăguță . . .

Drăguță cu rose 'n salbe
 Ce te miri, că 'n mic răstimp
 Vezi în părul meu flori albe,
 Și 'ncă-s tîner după timp?

Sufletul, pe care-amorul
 Rob pe veci ți-l dobîndi
 Num'o diuă-ți ducă dorul,
 E de-ajuns a 'ncărunți.

Nu e chin și-amar mai mare,
 Cași când vrei să trăesci
 Și duci dor, în depărtare,
 De ființa ce iubesci.

Pe islazul . . .

De islazul Băiții
 Trece calul bădiții
 Fără șeuă, fără frâu
 Păscând ierbă în părîu.

Cunosc calul bădiții
 Dintr'o sută arghelii,
 Că-î negru, în frunte lis,
 Cu numele badii scris.

Badea be 'n birtul vecin,
 Și plângend cântă cu dor :
 „Te las murguț lupilor,
 Cum m'a lăsat mândra mea
 Să pēr în dor după ea.“

Măi bădiță, dragul meu
 Cugetă la Dumneđeū,
 Mai lasă năravul rău,
 Ieși din birt, dă la părēū,
 Să-ți veđi murgul hărăbor,
 Mândra lângă el păstor.

Aîd bade să ne 'mpăcăm,
 Câte-aū fost să le uităm,
 Iértă și tu, iert si eū,
 Ne-a ierta și Dumneđeū !

Amințire.

— domnișorei Marica M —

Slăvită ființă,
De când te iubesc
Și d'a ta credință
Nu mă îndoesc:
Fericit ca mine
Nu e pe pământ,
Și numai de tine
Eū visez, și cânt.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dee ceriul, dragă,
C'acesta noroc
În viața 'ntregă
Să stee pe loc:
Trăind anī de miere
Lânga sînul tēu
Nimic n'aș mai cere
Dela Dumneđeu.

Copiliță . . .

 Copiliță, dulce stea,
 O durere foarte grea
 Arde trist inima mea.

Durerea mi o stîrnit
 Un dor mare de iubit,
 Când pe tine te-am zărit.

La medicî, voea s'o fac,
 Dăduî ultimul petac,
 Totuși pace d'ahimeu leacary Cluj

Însă-odată am visat,
 Că-mî dăduși un sărutat
 Și durerea mi-o 'ncetat.

Mai probéză, să vedem,
 C'un sărut pot să me 'ntrēm
 Din acesta greu blăstēm ?

Al tēu sărutat cu dor
 De-mî va fi spre ajutor :
 Dómne, mult ți-oiū fi dător !

Dacă altă nu ți voiū da,
 Cât în lume voiū costa
 Dulce 'n doine te-oiū cânta.

Când luna

Când luna-admiră mult
 A ta față frumoasă —
 Eū am noroc s'ascult
 Cântarea-ți amorosă.

Un vis mă pörtă în raiū,
 P'aripele plăcerii,
 Lăsând amarul plaiū
 Celor supuși durerii.

Aș vré să țină 'n veci
 Acéstă vreme bună,
 Tu tot să me petreci,
 Eū să te-ador, la lună.

Ușor ar fi atunci,
 Dând grijea ta uitării,
 Cu drag să mă arunci
 În brațul desfătării.

Pe dî însă-î destul
 Și-atâta fericire,
 Că tot n'aș fi sătul
 În veci d'a ta zimbire.

În gânduri când adun
 A tale dulci cuvinte :
 Așa de multe-mi spun . . .
 Și-atâta-mi sunt de sfinte.

Nu-mi tănui nimic
— De vreî al nostru bine
Că sunt fidel amic
Și'n veci cuget la tine!

Lasă dragă . . .

Lasă dragă copiliță,
 Da-ți-ar Dumnezeu noroc —
 C'un sărut p'a ta guriță
 Să-mi sting al inimei foc.

Altă nu cer de la tine
 Numai singurul cuvânt :
 „Te iubesc,“ — și pentru mine
 E destul p'acest pământ.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Astfel tu unica 'n lume,
 Mă poți face fericit :
 D'acea plâng p'a tale urme
 Dî și noapte rătăcit.

Dar' în lume eă n'am parte
 Nici d'asa puțin favor,
 Că sôrtea mi-au scris în carte :
 O vieță 'n plâns și dor !“

Șoim Șoiman.

Pălos, ca un rege, cui în lupte crunte
 Mâna sortii-î puse lauri verđi pe frunte,
 Șoiman se preumblă p'o créstă de munte.
 Ochiî sêi de vultur când țintiti în sóre,
 Când rotiți p'aîurea par vrênd să măsore
 Lumea ne supusă sub a lui picioare.
 Amărît, făr' lucru, liniștea-î perise;
 Pe smeî, pe bălauri din codri 'nblândise
 Și vestea-î departe prin țeri se lățise.
 Ea născea în inimă o spaimă 'ghetată
 Mulți îi rugau mórtea să vină 'ncrunțată.
 Să-î curme vieța de pismă 'ncărcată.
 De-a lumei blăsteme el nu pórtă grije,
 Ci doresce numai vr'un demon să l strige,
 Să-și mai oțeléscă brațele 'n fatige.
 Așa-l prinde dîna și nóptea-l apucă.
 Cu mințea cuprinsă în gânduri de ducă
 La lupte mărețe, în câmpul de muncă.
 Ce-ascunde legende din a lumei vieță.
 Focul vitejiei arde 'n alba-î față
 Și veghind își jócă armele pe brațe.
 Când dîna te chiamă în agri la muncă,
 Șoiman spélă ochii cu róvă, și-aruncă
 Ágera-î privire din munte la luncă.
 Ah! Și ce zăresce? O frumósă dîna
 Cădută 'n prinsóre . . . și-o gură păgână
 Sărutându-î ochii de lacrimi-fântână.
 „Romăncuță dragă! Ce tirană sórte,
 Vrea 'n junie încă să-ți procure mórte?—
 Asta al meũ suflet nu va să supórte:
 Sufolca-mi-voiũ brațul, aprins de mânia,
 Și-oiũ sári din munte c'un paș în câmpie,

S'arăt ce sci blândul în furie să fie!
 Eū îmi pun vieța pentru-o dalbă dîină
 D'acărei iubire inima-mî e plină.“
 — Șoïman dîce 'n gîndu-î și profund suspină. —
 Când lui Șoïman astea inima le spuse,
 Un vînt ce prin codri pribég se perduse
 Din gura frumoșei un glas îi-aduse:
 — „Auđit'am Dómne, cam de lungă vreme,
 De-un Șoïman, ce singur de miî nu se teme,
 Și pe drăci c'un deget împletesc 'n gheme;
 De-ar veni să-mî pună dușmanul pe gónă,
 S'apere străbuna-mî, frumósă corónă,—
 I-aș face din stele pe cerîuri icónă.
 Nainte-î genunchiî mî-aș pleca voiósă
 Să-mî fie iubitul, eū a lui frumósă;
 Ah! . . . Dar cine vede p'o nenorocósă!“ . . .
 Auđînd suspinul din gura sërmană
 O lacrimă scapă Șoïman de sub gênă
 Și cu florî de luptă căciula și împénă,
 Și sare 'n spinarea unuî crunt bălaur
 Cu gură de flacări, cu solđii de aur.
 Cu-aripi de pajură, cu córne de taur,
 Și prin vênétare ca un fulger trece
 Și-ajunge tătărul ce prada-și petrece
 Cu lingușiri false, la sînul său rece.
 Șoïman în mânie-î nimica nu dîce.
 Ci gîndesce numai: „Tătare, voînice,
 Din noi unul dinții va lăsa aice,
 Că-cî acésta dîină e din al meu sânge;
 Pentru ea sunt gata o vieța-a stînge,
 Să-î fie drăguțul acel ce va 'nvinge.“!
 Tătărul pricepe. Tătărul se gată
 De luptă amară; și lupta îndată
 Se 'ncinge și curge cruntă, desperată . . .
 În lupta crudelă Șoïman, făcînd glume,
 Pre tătăr cu-o palmă îl ștêrsă diu lume,
 Și la sînul dînei bogat de parfume
 El cuprinde locul, ca-cî el e Șoïman:
 Geniul Moldovei, geniul roman,
 Ce 'n luptă se jócă cu crudul dușman!

Adio.

Oh! Nu 'ntreba iubito, de plânsul meu amar
 Căci lacrimilor nū pot să pun acum hotar,
 Stă inima să-mi crepe... știind că am să-ți spun
 O veste mult amară d'un jalnic: rămas bun!

* * *

Destinul crud demândă să merg... tu să rămâni...
 Silit, să-mi ved cu ochii speranțele 'n ruini...
 Cine s'ar duce vesel din dulce jurul tău?..
 Cine-ar abdice ore de raiu?.. de Dumnezeu?..

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ascunde-a tale lacrimi și lasă să plâng eu,
 Când perd tot, ce-avu 'n lume mai drag sufletul meu..
 Și nu știu, mai rentorce-a norocul peregrin
 Să gust o bucurie p'acest liman divin.

Sub cerul strinătății, lipsit d'al tău favor, —
 Ca frunza din pom ruptă, — în gânduri și în dor
 Voiu veștedi... că traiul mi-a fi răsboiul amar
 De vânt șoptit pustiei și cerului în dar!.

Și când diva-ți ființă numai în pii idei
 Îmi va zîmbi, ce lacrimi vor nasce 'n ochii mei...
 Dar' presimțesc, că 'n stare nu vor mai fi de loc
 Din peptul meu să stîngă un ocean de foc.

Ah! Cine m'a convinge atunci, că me iubesci,
 Să dea balsam o clipă durerii-mi sufletesci?
 Ah! Cine va să verse speranță 'n sinul meu,
 Că tu-i fi a mea încă și eu voiu fi al tău?...

S'am ceva mângăere, păstréză-mî souvenir,
Că eū sunt al iubirei și-al dorului martir...
Eū îți promit, că 'n viață ruga-voiū domnul sfînt
Să fii cea mai ferice p'acest fatal pămînt.

Și-apoi, adio! Căci iată sună amarul ceas
O, scumpă fericire! acuma să te las.
Mă duc... încă 'n viață s'ocup mormîntul meū..
Dar' glasul ultim încă mî-a fi numele tēu!

Răspuns.

 Ū ți-am seris adese, după a ta dorință,
 A mele curate simțiri sufletesci ;
 Tu de mine totuși te îndoesci, ființă,
 Dar eū, să pot crede, că tu me iubesci ?

Cugetând, că 'n lume tóte-s trecétóre,
 Mâne nu-ı de lipsă ce ađi prețuesci ;
 Rugăciunı și lacrimi când nu aū valóre,
 Eū nu mai pot crede că tu me iubesci !

Fii dară ferice cu-al inimii-ți rege
 P'al cui braț, se póte, ađi te mādăresci,
 A mea suvenire cu totul o șterge,
 Însé fi mai dréptă cu cel ce iubesci !

Aș vré să uît

 Aș vré să uît că te-am iubit
 Că doară aș fi mai fericit;
 Dar nu te pot, că tristu-mi sin
 De dorul tǎu și ađi e plin.

Veni-va însǎ un momǎnt;
 Si voiǔ lǎsa acest pǎmǎnt;
 Atunce doar' te voiǔ uita...
 O!... nu! etern te voiǔ ofta!

Femece !

 Femece ! ce în visu-mî aparî ca serafin,
 Decînd me scie cerîul un jalnic peregrin
 Aşa-mî vine a plînge gîndind la sinul teû,
 Perdută fericire a sufletului meu !

În vremî bune pe sinu-ţi frumos de cîte ori
 Eû fruntea 'nsîminat'am de-a cugetelor norî,
 Şi biat d'un dulce farmec, ce 'n suflet mi-l vîrsaî—
 Decît în cîta lumeî trăiam mai mult în raî.

Norocul ceresc însê aşa ne-a fost ursit —
 De loc ce-a veni 'n lume să şî vîdă-al sîu sfîrşit,
 Şi-a nôstre inimi june, lipsite d'un sfînt dar,
 Tîrana sortîi mînă s'o sîmţă mai amar.

Eû duc pe calea vieţii un chip etern voîos
 Dar inima mea 'n tîină se sbucîumă doîos,
 Că nu te vîd, şi doru-ţi e chin neadormit,
 Ce-mî dice, c'a mea sôrte-î: *să sufîr c'am iubit !*

Maică . . .

Maică dragă, ce-am pățit!
Nime nu ți-aū pomenit?

Am văduț un ângeraș
Tinerel și dragălaș,
Și de loc ce m'a 'ntelnit
Ne-aū pus potea la vorbit,
Și precum ne-am înțeles
De drăguț m'aū și ales,
Ângerul cu dulce lumină
E fetița din veciui . . .

Ad'o maică 'n casa ta, Library Cluj
Că-s nebun fără de ea

Grădina.

 n grădina ei frumoasă
 Între rose odoróse,
 Multe rînduri blânde stele
 Luminat'aũ vieții mele...

Luna-ar sci d'atunci să 'nșire
 Lungi povestii de fericire,
 Ce aũ suris desfătătoare
 Duor inimii iubitoare.

Dar cãdënd bruma pe câmpuri Cluj
 Aũ sburat dulcile timpuri,
 Și cu ele d'impreună
 Amorul, cu voea bună.

.

Astã-đi grădina-i pustie;
 N'aũ rămas din poesie
 Num' un lac de lacrimióre
 Sub o salce jelitóre...

Desamăgire.

Când noi ne legănam
 În brațele iubirei:
 Dulci visuri înșiram
 Pe culmea fericirei,

De-ai nopții lacomi ochi
 Ascunși la umbre 'n frunză,
 Ca nu cumva diochi
 La sînu-ți să pătrundă.

Un timp cu-atât noroc
 — Nu ne vinia în fire
 C'ar fi luat în joc
 D'o grabnică perire ;

Când ați în gând îmi vin
 Ceî timpî de bucurie
 Spun lumei c'un suspin:
 Ce n'am putut c'o mie.

Drag suflet ! De voim
 Să vină darul iară,
 Mai cată să iubim
 Pân' n'am ieșit din vară !

Păsărică cântă . . .

Păsărică cântă, cântă,
 Să-mi mai scadă lacrima,
 Că-al tău glas mă mai încântă
 Când mă dore inima.

Păsărică, cântă-mi dulce,
 Pân' am vreme să te-ascult ;
 Acuși tomna te va duce
 Și nu te-oiu vedé mai mult.

Când sufletul meu va geme
 Făr' să-l mai pot mângăia,
 După tine, 'n scurtă vreme,
 Clopotele-mi vor cânta.

Un vis.

 ă primblam nóptea la lună pe un verde mal de vale
 Să-mi mai ușor inimioră de suspin, de dor și gând;
 Admirând frumseța firei în a ochilor mei cale
 Am văzut pe nor de aur chip de ânger coborînd
 Dintr'o stéuă lucitoare, ce pămêntu'nveselia,
 Și cărarea celui ânger cu flori albe pardosia.

Zăuitat că sunt în lume, ațintise-a mea privire
 La ființa 'ncântătoare legănată prin eter
 Cum venia încet spre mine, ca o dulce fericire
 Ne visată, ne sperată, ne-așteptată de la cer.
 Cu pășirea-î măestósă din ce 'n ce s'apropia,
 Peptul meu bătând mai tare ceva tainic presimția.

Și când ângerul în față-mi stă, șoptesce de odată:
 „Dragul meu!“ atât de dulce străbătu 'n sufletul meu
 Al tău glas, a ta zimbire, a ta față delicată . . .
 Și-alergai, nebun de doru-ți, ca să mor, la sînul teu.
 Dar', la tot pașul, de mine fugiai, vîrsând lacrimiorî.
 Și-aruncându-mi flori în cale, să me 'mpedec pân' ce sborî.

Dup'un timp minunea dulce prin vesduh încet dispore
 Și din nimbu-î de lumină cădeaî încă lacrimiorî.
 Privirea mea sta uîmită, în a luneî blîndă zare,
 Cum din lacrimile sfînte răsăriaî pe malurî florî...
 Me treziî. Vêduî cu jele c'aî fost totul numaî vis
 Și-am plâns mult gândind la tine! Și tu poți-atunci ai ris.

Capela.

De vârful de munte din alpii titaui
 Lucesce-o capelă de sute de ani ;
 În ea locuesce un suflet mărit,
 Un singur sihastru de țile cinstit.
 Ortacul său este un câne fidel
 Ce 'n lupta vieții iă parte cu el

Sburdat un principe, ca alții ca el,
 Iea drumar cu sine un argat fidel
 Își lasă soția acasă plângend,
 Și iea în capulumea amăgit de gând,
 Să scie misterul capelei din munți
 Ce-și ating de stele pleșugile frunți.
 În genunchi și 'n cote se urcă pe stînci,
 În sudori de mörte și 'n suspine-adênci
 Blăstêmându-și ambii ursîta crudelă
 Nimeresc cãrarea ce duce 'n capelă.
 Chiar atunci se 'ntinde un nor peste sóre
 Și și scuturã siul și vërsã ninsóre.
 Sërmanul principe, sërmanul argat
 Și unul și altul sub nea e 'ngropat.
 Sihastrul privesce mähnit din altar
 Și 'n turn clopoțelul se vaită amar....
 Nöptea se alină grósnicã furtună,
 Ceriul cu luminã fruntea-și încunună.
 Sihastru 'mpreună cu cânele seü
 Prin néuã tot rîscã, tot scrumã mereü,
 S'aflë cele ființe mörte într'un loc ;
 Și-a lor ostänelã fu tötã noroc :
 Argat și principe, ca doi frați drăguți,
 Dormiãü strînși în brațe, din lume trecuți.

Sihastrul îi șterge cu-al său patrafir
 Și-îi pòrtă 'n capelă și-îi unge cu mir.
 Plecat lângă corpuri face rugă multă
 Și domnul din ceruri aude și-ascultă.
 Se nasce-o minune în casa divină :
 Un corp se 'ncăldește... se mișcă o mână...
 Ambele picîore se clătesc.... se 'ntind....
 Și doi ochi de june se deschid rîdînd.
 E prințul ; se scòlă, sărută 'nțelept
 Crucea, ce-o pòrtă sihastrul pe pept.
 Argatul se mișcă... se scòlă 'n picîore
 Cu palidă față și multămitore,
 Și sărută mâna sfântului preot
 Ce-l făcu viu suflet din cadavru mort.

Principele vèrsă lacrimi amară
 Suplicînd: „Părinte! Condu-mă la țeră.
 Am a casă-o flóre, o scumpă mândrie
 Și-a fi vesteđită decînd nu mă scie.
 Fă, s'ajung cu ție la dulcele-i sin
 Și-averile-mi tóte ție ți-le 'nchin!“

Sihastrul îi scóse p'amêndoî la țeră.
 Și la despărțire toți se sărutară.

* * *

În curtea sa prințul voios cînd apare
 Dómna-i, cași-un flutur, pe brațul lui sare,
 Și gustă 'mpreună dulcea fericire
 După vremi amară de grea pătımire.
 Prințul povestesc trista-i istorie
 Neteđînd obrazul iúbitei soție,
 Ce-adênc îl ascultă, cu lacrimi sub génă,
 Sărutându-l dulce cu florî și-l împenă.

Altă și princesa trei miîi pungi de aur,
 D'argint tot atâtea — din a lor tesaur,
 Trimite în munte preotului sfînt
 Care-i scóse soțul din negrul mormênt....

Sihastrul răntornă darurile tóte
Cu o mulțămire, cum numai se póte,
Aaugênd în fine vórbe nimerite :
— „O, voi inimî bune ! Să fiți fericite !
Cerîul și pămêntul sunt a mea avere
Când pot s'arăt lumei divina putere.
Dați aceste daruri ce mi-ați trimis mie
Celora ce sufer în grea sêrăcie.
Și bineventarea dreptei provedințe
Ădumbri-va vecinic a vóstre ființe !“

Capela bătrână din piscul steril
La drumarî și astă dî e dulce asil.

Câtă frunză.

 Câtă frunză, câtă flóre,
 Are ȕi cu mândru sóre ;
 Dar eũ n'am de sóre parte,
 De când, mândro, sum departe.

Al meũ sóre nu răsare,
 Au căđut din ceriũ pe mare
 Și cu dor amar și dulce
 După luntrea ta se duce.

De când sinu-mĩ nu te scie,
 Nu răsar flóri pe câmpie ;
 De când ochiũ-mĩ nu te vede,
 Nu răsare ierbã verde.

Un minut fãra de tine :
 Veac de lacrimi și suspine ;
 Si un veac la sînul tãu :
 Un minut cu Damneđeũ !

Rîul plînge

 Rîul plînge jos în vale,
 Dorul, mândro, mi pe cale
 Să afe urmele tale.

Dar când sôrtea e vitrégă
 Cine sci 'ntâlni-te-a dragă,
 Să'ncunjure lumea 'ntrégă

Mândră, de te-a 'ntâlni dorul,
 Șterge-î de pe frunte norul,
 Desmêrdă-l cu sinisorul.

Mi-l primesce și-l alină,
 Mi-l adie și-l légăuă,
 De-î vedé că greū suspină.

Când s'a rentorna, fă bine,
 Dă-î un sărut pentru mine,
 Durerile să-mî aline.

Când se duce dorul june —
 Mênat de dureri nebune :
 Nu sci capul unde și pune.

Doru-î ca vânturile,
 N'alege cărările
 Cându-l mên durerile.

Regina.

Încă dorii dimineții numai rața cea dintâie
 Aruncase peste ceriuri în adâncul răsărit;
 Ea, pe sinul meu plecată, vërsa lacrimi arginție,
 Eă, cu-adio trist pe buze, o priviam înmărmurit.

Și sosind ceasul durerii, îi dîsei cu-amărăciune:
 „Adio, dragă fericire!“ și plecai duios plângînd;
 C'o iubiăm și mă iubise zile multe, lungi și bune,
 Și trăiam în dulci speranțe, ca copiii fără gând.

Numaî eă și ceriul scie, dela trista despărțire,
 Câte vînturi furióse corbăciră luntrea mea
 Tótă rața par' că-mi spune din trecut o suvenire
 Și tot vîntul par' c'aduce un glas jalnic dela ea

Dî și nópte, par' că 'n ochii-mi nălucesce mândra-î față,
 Ó tot strig: „Regino dragă! Vino, șterge chinul meu!“
 Ci 'ndeșert! Ó ceriú de-ai face să-mi dispară-a vieții cétă,
 Într'un vis . . . durerea lunei să o 'ngrop cu mine eă!

De când luna-î dómna noptii, zile-î domn: sórele 'n culme,
 Nu s'a mai vęđut o nimfă ca Regina, draga mea:
 Nóptea 'n somnu-î s'o admire se furau ângerî în lume,
 Și ziua era mai lungă, sórele când o vedea!

De când harfa-î nu mai cântă, aă rēmas lumea pustie,
 De când buza-î nu-mi șoptesce, s'aă făcut totul mormênt;
 Pentru mine nu mai este mângăere, bucurie,
 Vreame-î scurtă, nu-î destulă să mă plâng și să mă cânt.

Ah! Ca mine nu-î ființă alungată de furtune
Ce să fac? Așa mi-e sôrtea! Strînge-voiû durerea 'n sin,
Punênd séra la cap pétră și la inimă cărbune:
Voiû să dorm scăldat în lacrimi p'așternutu mi de pelin!

Pe dumbrava

Pe dumbrava 'mbălsămită de al florilor odor
 Eū în ore matinale rătăcīam cuprins de dor ;
 Întrebam de tótă flórea : n'aū vĕđut iūbita mea ?
 Să mī arate în ce parte, pe ce drum să merg la ea.

Le spuneam că a mea frumósă pare ânger grațios ;
 Spre a lumei fericire coborît din ceriuri jos.
 Le cântam că ele tóte p'acolo rĕsar și-'nflor,
 P'-unde scumpa mea vr'-odată aū pus albul ei picior.

Ci deșertă-mi fusē ruga ! și la tristul meu lamĕnt,
 Nu rĕspunse nici o vóce, numai frunđele din vĕnt
 Îmi șoptiaū cu jale amară : „Du-te june înapoi,
 Că iūbita ta de-asĕra aū plecat p'un drum cu noi !“...

Stéua mea.

O! sălcie tristă, pe mormânt plecată,
 Tu nu scii, sërmană, crud destiulul tēū!
 Nicī tu turturicā ce 'n créngă uscată
 Cānți jalnică doīnă, ca sufletul meū!

Căđut'aū din ceriū o stéuă frumósă
 S'o ascundă veciī sub crinī veșteđiți....
 Voi sunteți ministrii ursitei doioșe —
 La mormēntu-acesta etern s'o jeliți!

O! sălcie tristă! când vēntul te a bate
 Și-a conturba pacea sânt locului tēū,
 Și tu turturicā, đī-i să se 'ndeparte
 Că-aici zace stéua sufletului meū!

Vlad și Vióra.

— Baladă —

Draguță Vióra,
 Dalbă florióra
 Spune-mi fără șagă
 Voesci să-mi fii dragă?

— Viteaz voiniciele,
 Pe umeri cu stele,
 De vrei să-ți fii ție
 Inbită 'n vecie,
 Atunci îmi arată
 Măcar num'o faptă
 Rod din inimioră
 Făcut pentru țeră."

— „Dragă fetișoră,
 Peptul meu decóră
 Trei fapte 'mplinite.
 În lupte cumplite."

— „Cu aceste fapte
 Încă nu se póte
 Dobândi, voinicice,
 Sínul unei fiice:
 Astăđi așa fale
 Capeți pe parale!
 Scumpa țerișoră
 Dușmani o 'mpresóră;
 Du-te la bătae,
 Dece dușmani tae
 Și îmi adă mie

Semn de vitejie
 Pentru țera dulce —
 Și-ți voi spune-atunce!
 — „Aleî fetișoră,
 Dragă porumbioră!
 Multe vrei și-ți trebă
 Numai pentr'o vorbă.
 Fii cu Domnul dară!
 Grăbesc la hotarē
 Să dau în hoți pradă,
 Sórele să vedă
 Și apoi să-mi fie
 Dreptă mărturie,
 Că merit, fetiță,
 Dulcea ta guriță.“

Fetița surîse;
 Vlad mâna-i întinse.
 P'armăsar s'aruncă
 Și 'ntr'o verde luncă
 Peri 'n depărtare,
 Ca și-o mândră zare.

Trei zile trecură,
 Dile cu negură;
 De trei zile o fată
 Stă 'n pörtă și cată
 P'al ei dulce bade,
 Al cui dor o arde.
 În ceasul din urmă,
 Când ziua se curmă
 Și dalba-i lumină
 În nópte declină,
 Din luncă răsare
 O gingașe zare,
 Ea vine cu dorul,
 Ca vântul cu norul,
 Și nici că privesce
 Crinul ce-i zimbesce

Și trece și-alergă
 Pe câmpia largă,
 Că ci la cea portiță
 O mândră fetiță,
 A florilor flóre,
 L' așteptă cu-ardóre.
 — „Óre Dómné, cine
 Drept încoace ține?
 Flori fruntea-î încinge
 Și fața-î e sânge!
 Doar e Vlad viteazul
 Si-î rănit obrazul?“ —
 Dice copilița
 Jucându-și cosița.

— „Noroc bun, Vióră!
 Iacă-tă-mě Iară!
 Dătoría-mi sfântă,
 Voea-ți mplinită
 Téra-î curățită
 De cruda ispită;
 Dar fața-mi pălită
 Încă fu lovită
 D'o mână dușmană,
 Ce am dat'o hrană
 Corbilor s'o mânce
 Croncănind pe stînce.
 Acuma, fetiță,
 Ah! dă-mi o guriță,
 Că sevîrșii tóte
 Ce-mi legași de sórte!“

— „Ce doresci voínice,
 — Copilița dice —
 Cere și 'n clipită
 Voea-ți e 'mplinită.
 De tine-s alésă:
 Ađi îți sum mirésă;
 Că tu pentru țéră

Si o floriórá
Éstí brav în tot ceasul
Să 'n fruntezi năcasul.
Aste-s semne bune
De simțîri străbune,
Ce prin timpurî grele
Sciũ să 'n vingă rele
Si 'n timpurî cu sóre
Sciũ iubi o flóre!"

Altă đí, de-o nuntă vestea resuna
Și o cunună sfăută îi împreuna.

Leacul.

Ⓕ Când nu mai avea leac a inimii durere
La ceriū privind dușos cerut'am mângăere.

Am adormit și 'n vis un ânger îmi apare,
Mă strînge drag la sîn și-mi dă o sărutare . .

Durerile-mă dispar iar ochiū-mă se deschide,
Și fericit privesc iubita, ce-mă suride !

Răsbel.

— Legendă —

De când stă lumea 'n picioro nu au fost nici n'o mai fi
 Timp mai straşnic ca si 'n noptea când *Răsbel* se pomeni.
 Se părea că-a fi judeţul, că-au sosit tristul moment,
 Ca pământul luând flacări să dispară sperlă 'n vânt.
 Era chiar ora fatală când strigoii se ivesc
 Şi 'nroiţi cu priculieii căcă sânge omenesc.
 Se clătia 'n ţiţină lumea . . . şi de-o panică terore
 Se gonă totă suflarea, ca de-orcan luntrea pe mare.
 Copilaşii 'ngenunchiase şi rugau cerul mereu:
 „Dómne, nu-ţi uita făptura! Dómne, scapă-ne de reu!“
 Numai blânda *Fericire* cu amantul ei *Noroc*
 Rîdea dulce jos pe vatră în lumina cea de foc.
 C'un copil îi dăruise întempleră nesperată
 Şi 'mbătaţi de bucurie zăuitară lumea 'ndată;
 Că-cî un somn greu ca pământul pe ochii lor au cădut,
 Ca scriptura să se 'ntemple: morţi trăiră un minut.
 Septe ursitori de-odată din vėsduh se pomeniră
 Lângă légan, şi 'n tăcere şopte magice înşiră:
 — „Pruncul fie schimbătură. Numele-i fie *Răsbel*.“
 — „Să fie cu şapte feţe; vorbeii lui nici când fidel.“
 — „Să fie viclean ca vulpea şi ca ciurma de urit.“
 — „Să crească ca umbra 'n ţeră. Fie un tigru cătrănit.“
 — „Apoi ţiţa mamei sale încă mâne să-l înţerce.“
 — „Lumea 'ntrégă-l urgisască; numai domniî mari îl cerce.“
 — „Gróza lui să 'ngheţe inimî. Sub picioru-i tot să ardă.“
 Nici în somn să n'aibă pace de dorul nebun de pradă!“

Bună mamă 'n somn aude deoleseile cobirî,
 Se deşteptă, dar nu vede ursitoare nicăirî.
 Lângă légan se aşedă sărutând copilul mic.

Înima-î bate ca 'mpunsă de-acul sorții inimic.
 Ea-l desmărdă, ea-l abuă; dar suspină și tot plânge,
 Că-cî voind ca să-l lăpteze, peptu-î isvoresce sânge.
 Noroc încă se trezesce și 'mpreună-amar se plâng,
 Pân' din lacrimi crește-o mare și-amendoî în ea se stîng...
 Copilul orfan rămâne părăsit de lumea tótă
 Și în lăgăn dus de vînturi alungat pe mare 'nnótă.
 Dar' din stele vîdînd *Mila* pe fința mitutică
 Cum se luptă peste valuri cu-a lui sôrte inimică
 Se coboră salvatore din divina-î strălucire,
 Pentr'un fiu nedemn de viêtă și-l nutrește cu iubire.
 Copilașul încă 'n lăgăn avea sîmnul feței sale:
 O espresie tirană, ochi cu flacări infernale.
 El creștea ca și-un nesdravăn. Num'o ți ședu în fașe,
 Când era de patru zile dorîa lupte uriașe.
Mila-l rógă și-î tot ție: „Fii în pace; eă mă tem,
 Că-al tîu dor nu-ți e spre bine, ci spre rele și blăstem!”
 Dar' *Resbel* învînetesce și sîlbatic îi rîspunde:
 — „Șerpilor să le fii hrană și năpârcelor din unde!
 Nu scii tu de ce eă ore m'am năsut în astă lume?
 Să scald țerile în sânge și în lacrimi de mume.”
 Și cu mîna stîngă-și ține ochii, crunți ca de satan,
Mila cade pravălită sub crudelu-î busdugan.
 Din sângele gertfei sale un pocal plin aă bîut
 Și 'mbrăcându-se în larvă se făcu necunoscat....
 Pe legile strâmbătății puse aspru jurămînt,
 Că-a urđi etern gâlcévă și 'nvărășbire pe pamînt;
 Va prăsi fățarniciă 'n inimile muritóre
 Să credă frate nici 'n óra 'n care móre.

Cînd aceste gînduri negre al lui suflet îl muncesc,
Pisma, *Crima* și *Prigóna* îi s'arat și clevetesc:
 „Saltă, soro! Jos cu doîul! Aă sosit al nostru mire!”
 Atunci una îl atinge nevêđută cu trei fire
 De iarbă de mătregună vrăciuită 'n nouê ani
 Pe un loc-de-unde *Vîntóse* duc în aer bolovaní. 1)

1) În Crișana domnesce în popor superstițiunea, că dacă voesci să ieși dela cineva gîndurile cele bune, atunci trebuie să recurgi la ajutoriul unor femei bătrâne, numite hórcé. —cestea îți fac voea așa, că aă nisec fire de mătregună descăntată de ele în nouê ani pe un loc unde aă vîđut ele odată *Vîntósele* întorcîndu-se. Dar ca mătreguna să aibă efectul dorit, trebuie să fie descăntată ne 'ntorrupt peste nouê ani și totdeauna la finea fie-cărei luni, la meul nopții cînd tótă lumea dórme.

Iară alta îl stropesce cu apă dintre hotarē,
 —Unde ciórele-și scáldase puii gólēși într'o vară —
 Descántată 'n cap de cáne și cu pěr de lup turbat
 De nóuē hórcē sbírците ce cu Smeii șed în sfat. ¹⁾
 Cu ele-apoi d'imprennă, de-o putere nevěđută
 E răpit prin vėnătare în horă necunoscută,
 Petrecut din sfere 'n sfere, ca o sbirică iscodă;
 Tăinuit în mască hídă, călare p'o stea cu códă.
 În óra de međul-nopții când ies duhurile rele
 Și hórcēle vrăjitóre cu strígele după ele
 Jócă danțurī pe hotarē ne călceate de om bun,
 Și 'n hohote sus în codri la misterii se adun — ²⁾
Rěsbel, ca dintre visiune, se deștěptă 'ntr'o speluncă,
 Unde umbre lungi și focurī după olaltă se aruncă
 Care 'ncătrău vălmășite alergând fávă de graiū.
 Un duh rėu bătėnd din aripī sbėră-amar odată: „vai!“
 De rėsunetul teribil tremuă peșterea tótă;
 Lângă *Rěsbel* miī de iasme împrejur danțeză rótă,
 Ríd, și una câte una tot pe creștet il sărută
 Și plesnind din pămī cu-un țipet pier în umbră nevěđută.
 Iată-așa îl fărmeacă, ca pe unde va s'apară,
 Să rămână urme triste, ca de-a trėsnetelor pară.
 Fruntea ce el va sufla-o să n'aibă 'ntern liniște;
 Să 'nglode pămėntu 'n cėrte, tóte petrile să miste;
 Să prefacă lumea 'n vale de lacrimi și de sänge;
 Dī bună să aibă numai când vieța i s'a stíngē;

1) Tot în Crișana domnesce cređința 'n poporul român, să ciórele își scaldă vara puil gólēși în unele ape dintre hotarē. Aceste ape sunt bune pentru farmece rele. Dacă cineva doreșce să strice pacea și liniștea altuia, atunci iară se dă pe lângă babei vrăjitoare, 9 la număr. Aceste babe de odată se duc nóptea, când nimeni nu le vede, la o apă între hotarē, unde seiu de bună scmă, că și-au scaldat ciórele puil. Fie-care la trei stropi în vasul părăsit ce-l au, dar mai bine într'o hărcă de cáne; apoi fie-care incinge în apa aceea trei fire de pěr de lup turbat, dicėnd unele cuvinte magice. Acesta o repeșce de nóuē-óri în nóuē nopți de Marți, tot la 12 óre, așa ca nimeni să nu le vedă, că-ei altcum „e pace de pogace.“ Cine are apă de acesta póte face multe nevoi.

2) Poporul în Crișana cred, că în timpuri, cand au să se întemple ceva minunății fatale, în unele nopți se pot auzi pe hotarē strigate înșorătóre, hohote grósnice, ba chiar țipete și plangeri triste. Aceea e nunta hórcelor și strigelor ce stau să crepe de bucurie, că între ómenii trebuie să isbunėșca ceva nenórcire, ori că atunci ele dobandese sufletul vre' unui om, pe care-l vrăcúneșce așa incat devine o spaimă comună pentru lume. Despre strige domnesce cređința că ele sunt nisea duhurī rele din sufletele unor femei lapădate de D-đeu care au murit în pecate mari. Nóptea umblă pe hotare și dacă întėlinesc ființă ómenescă o íau cu ele și o invěță tóte retele, ca să o dobandescă în compania lor. Se erde, că strigele acestea adese-óri se prefac în masee ce se arată cand plouă cu sóre, însă în scurt timp dispar. Acestea sunt identice cu muscele omizine. Strigele mai departe au puterea de a lua mana dela vaci bucate fructe, țiga dela femei cu copii sugători etc.

Tremurând de tótă frunđa nu iubésca drépta cale,
 Spre rele plece ca stânca ce din deal se dá la vale.
 De pe stâncile sterile țipă jalnic o ciuvică
 C'o pleca nóptea să móră și-o cuprinde mare frică,
 Căci p'un nimb de negurī grele Rěsbel iese la lumină...
 Și cât e întinsul lumei vėnturile ce suspină
 Din adėncurī în adėncurī, ca fulgerul, lătesc faimă,
 Că din iad cu fața 'n sange aũ venit a lumei spaimă,
 Tótă firea 'ncremenise.. Tótă mintea sta în loc...
 Numai taĩnice suspine s'auđiaũ de nenoroc.
 Sıngurī regī se gāsiră îngãnfați de bucurie,
 C'or puté ține sub palmă lumea 'n lanțurī de sclăvie.
 Ca duhul „bată-l tãmăea“ Rěsbel ıute 'n carți se duce
 Și în regī aprinde dorul să pună pacea pe cruce.
 Cugetele lor fatale se estind peste popóre
 Ca 'n furtunile de grindinī umbrele peste hotare.
 Fie-care 'nsetoșeză după a celui-lalt viėtă,
 Că-cı mărirea li mai dragă sub un cer cu négră cėtă...
 Mai întâiũ însė 'ntre dēnșii légă strĩnsa amicie
 Ca ușor să-ı svēle 'n brațul ceı mai crunte dușmănie;
 Că-cı intima prietenie-ı ades glia 'mbelșugată
 Unde Fatul zãmislește vrășmășia ne 'mpăcata.
 Și de când veni pe lume Rěsbel, — Pacea aũ perit,
 Cėriul bietelor popóre 'n negri nourī s'a 'nvėlit!

Vulturii crucei.

Vécuri lungi de-amărăciune și de tristă pomenire
 Mii de suflete creștine gem în jugul cel tiran ;
 Li-aũ sburat dila le bune și speranța 'n fericire,
 De când sörtea li-o direge infernalul iatagan.
 A lor lamente duioșe și bociri sfășietöre
 Pörta cerului deschis'aũ după ani de mare chin.
 Si-aũ sunat glasul Puterii: „Aste ființe plângätöre
 Inima-mi adânc mișcat'aũ, că sunt sânge de creștin.
 Sus, vulturii legii sfinte ! Frângeți grelele cătușe
 Ce sugrumă fără milă flörea sufletului meu !
 Sus, cu vechiul vöst curagiũ, dați în pulver și cenușe
 Bârlögele sacrilege, ce-aũ uitat că mai sunt eu !....
 Ađi pocalul suferinței impus ființelor creștine
 L'am sorbit eu în mânie și-al meu sbiciũ rës bunätör
 Vijäind sfärticã-eterul spre moșeele pägâne ;
 Mi-a trecut vremea blândetei pentru-un crud apësätör !....
 Astã-đi öra liberării din a timpilor durere
 A sunat ! Voi vulturi mãndri, apostoli ai sfintei crucei,
 Dați afront fără de fricã la-a tiranului putere,
 Eũ din cer vë voiũ protege ca pe fi mei cei dulci !
 Și creștinele ființe ce de secolĩ în robie
 Despoete de frumșeța ce li-a dat mâna mea lor
 Ađi pe brațul libertății legänate cu glorie
 Aũ sä-mi căute mie 'n imnuri timpul nou reinvietör !“.....

Voinicii creștinatãții toți dormiaũ în visuri line.....
 Când sună taïnica voce toți tresar înspäimëntați....
 Și ce aud ? ... Plângerĩ amare și teribile suspine
 Ce 'n robia semi-luneĩ le vërșau creștiniĩ frați.
 A lor inime de-odatã se pëtrund de o durere ;
 A lor suflete 'n unire jörã mörte în rësboiũ,

Pentru fiii sacrei lege părăsiți de mângăere.
 Toți imploră trinitatea: „Stăm în luptă! Fii cu noi!
 Că-cî a noastre arme astă-đi, pentru tine, o deime!
 Es din tēcă ruginite spre botezul noŭ de foc...
 Dă să porțe în triumfe sórtea scumpei creștinime;
 Și sub aripile tale págâniî să n'aibă loc!
 Ca un murmur greu al mării corbăcite de orcane
 Se 'nvêrtesce peste lume un vuet rēsbunător...
 Și din vechile culcușuri se scol brațe erculane:
 Eroî adormiți din seculi și vorbesc în glasul lor:
 — „Fii! Ce perdeți vremea încă?... Înșelați-vē-armăsarii
 Și în sbor rideți de Istru că e 'ngust anticu-î val.
 La coliba lor coruptă năvăliți aprig barbarii,
 N'așteptați a doua óră să se dea luptei semnal!
 Unde săbiî sbîrnăi-vor, unde bómbe vor să tune,
 Noi vom fi la drepta voastră și vom da sângele nost...
 Ca pe sarbēda ruină a 'ngâmfalsei semi-lune
 Să creați legei creștine liman dulce de-adăpost.
 Triumful armelor vóstre scris e 'n stele fulminale.
 Musulmana barbarie grozav tremură 'n seraiu,
 Că-cî ađi cumpēna dreptății ia 'n sēmă faptele sale,
 De mai este pentru dēnsa vre un loc pe-al lumei plaiŭ!“

La acest apel puternic, vehemente se scutură
 Culmile cu frunte rece din Carpații maestoși.
 În mister șoptesc eroii de străbuna lor bravură
 Să-și încingă iară capul cu mirt, laurî glorioși.
 Dintr'un colț al emisferei luna cată suridēndă
 Și cu pletele-î de aur drag adie cóma lor.
 Jos pe plaiurî miî de cete, setóse după isbândă,
 Se ivēsc, ca criniî vara în pâmēntul roditor.
 Tot atâte fenomene împlu-a cerurilor boltă
 Și prin eter un cor mistic cāntă imnuri de eroi...
 Tótă inima voinică ca turbată se revóltă
 De-o plăcere pentru cruce să s'arunce în rēsboiŭ.
 Arhangelu 'n nimb de gloriî, greu de rađe auróse,
 P'orizon, de-asupra óstei, se ivesce măestos:
 — „Fiiî mei! La dorul vostru am scos sabia tăiósă
 Să dăm lege-adevērată rēsăritului duos!“

Lăsați trîmbița să sune și urmați-mi veselî mie
 Pe câmpia nemurirei, unde-așteptă-al vost noroc.
 De-a fost timp să ved odată a filor vitejie :
 Ați e césul, de pe urmă să spălați rugina 'n foc!"

În câmpie cornul sună . . . Bucinul din munți resună . . .
 O mișcare fioroasă se lăți peste pămînt . . .
 Coifuri, arme și stindarde reflectău focul de lună,
 Și eroii din legendă merg la luptă, veselî cînt :
 „Frați ce-aveți inimî creștine, prindeți armele în mână !
 Aid' să bem Dunărea lată și Bălcaniî să-î mâncăm !
 Că-cî a fraților durere sîb robia cea păgână
 Străbătut'a șapte ceruri, ce ne cere să-î salvăm !"
 Lumea visului cînd pere — aurora cînd aruncă
 Chipul sîu tinîr în unda Istrului spumegător
 Pe aluî întinse malurî, ca stejariî într'o luncă,
 Staî eroii purtînd mórtea c'un aspect îngrozitor . . .
 Sinul lor deschis la flacări . . . brațul, lor întins spre luptă . . .
 Ei se jócă cu viéța, că-cî la faptă mari gîndesc . . .
 Între cruce semi-lună varga păcei este ruptă.
 Despre sórtea oménimeî armele se sfătuesc.

Vînturile 'n eter turbă. Sórele se 'mbracă 'n cétă
 Să nu vedă, cum inundă sîngele a lumei față.
 Dóuë tabere dușmane, rezolute spre perire,
 În a sabieî valóre cércă pace, fericire.
 Se isbesce una într'alta ; se încruntă, se omórá . . .
 Și a jertfelor strepite prin vêsduh departe sbórá.
 Aud mamele sêrmane de prin unghiurî depărtate
 Și soțiile iubite și surorile curate
 Cum a lor speranțe dalbe sîngerînd cad în bătae.
 Persecuate de iubire și a doruluî vâpae,
 Să-și mai stêmpere durerea, plec la câmpul de mărire .
 Unde dragiî lor se luptă, ridînd dulce de perire
 Apoi scumpele frumóse, pe covórale de sînge
 Vedînd braviî 'n rane grele cum viéța li se stînge,
 Plîng și ele ! . . . Nu de jele, ci de dragă bucurie,
 Că-a ajuns în luptă sacră pentru lege-a lor mândrie !
 Pe-a lor brațe 'ncântátóre, pe-a lor sinurî voluptóse
 Iaú pe braviî ce supórtă cinstea luptei glorióse ;
 Și cu lacrimî cristaline spală-a lor iubite rane

Și le șterg cu sărutarea : dulci balsame cristiane !
Și cântând încurăgază óstea pentru verđi cunune :
— „În luptă se vėd voinicii ce merită ąile bune
Și dragostea de părinte și iubirea de soție,
Fiind vii și după mórte în frumoșa Românie !“

Apostolul perdut.

Era noapte. Umbra morții în tăcuta-i armonie
 Domnia totul; numai rîul curge-'n sunet plângător;
 Palidă regina noptii cu reci lacrimi arginție
 Melancolică polee înfinitul teritor.

Era noapte. Universul în poetică lumină
 Se scâldea, ca într'o mare tot de aur și argint,
 În misterele naturei, unde duhul rău s-animă,
 Se tentéza-o crimă cruntă, creată d'un negru gând.....

Era noapte. Noapte-adencă peste-al Iudei suflet cade:
 Treiđiecei de arginți doresce pe vieța lui Isus.
 În acésta-lunecare, în dorința care lu-arde,
 Se îmbracă cu păcatul, *el, al iadului supus,*

Era noapte. În tăria noptii céta condamnată
 De Satana, să véneze pe-al morții surpător,
 Pânditóre — și caută prada. Iuda 'n frunte i-s'arată
 Cu-ochi de șerpe, 'n față pórtă negrul semn de : *vênđător.*

Era noapte. Firea tótă se pára înmărmurită,
 Avisată d'o simțire la un act fatal și trist.....
 Luna palidă dispore. Ei, în nóptea adencită,
 Lăngă-a facelelor lumină, cerc cu furie pe Crist.

Era noapte. Crist se rógă în grădina getsimană
 În genunchi, cu ochi si suflet sus la ceriuri rēdicat;
 Darul Tatălui din ceriuri peste El se lasă 'n taină,
 Întărindu-lu în minutul, când e lacrimi de vęrsat.

Era nópte. Somnul vecinic se părea că sēcerase
 Mărturiile lui Isus. El le strigă repetînd :
 „Este timpul privighiărei ! Nu dormiți !“ Puțin le pasă,
 Ne înțelegând cuvântul, și Ei dormnecugetând.

Era nópte. Din aprópe fremet plin de 'nfiorare,
 Turbură în rugăciune pe fiul dumnezeesc.
 Vântul suspină, apa plînge . . . și pămîntul geme tare
 Sub picîórele lui Iuda și-a celor ce-l urmăresc.

Era nópte. Iuda-apare în a noptii 'ntunecime
 Însoțit d'o cétă négră. *Fiiul sânt* întrebă blând :
 „Ce cautați ?“ Și ei de frică și de gróză negrei crime,
 Ce aveau să făptuésca, în puteri se sîmt slăbind

Era nópte. Iuda tradă pre Cristos prin sărutare.
 Între sulite și lance pađit Domnul este dus
 La județul greu de crime. Și *El* fără turburare,
 Sufere dela ~~ființa,~~ ~~ce cu mîna sa-a produs,~~

Era nópte. Iuda și-vede inima în loc de lumină ;
 Desperarea-î înfășura sufletul negru căđut ;
 De amar el se omórá și la-a iadului țerină
 Blăstěmat sbórá-al sěu suflet pentru timpul netrecut.

Infidela.

Când nóptea se rădică pe aripile sale
 Și lumea o preface în tainic cimiter;
 Când eterul dispăre în negură de jale
 Și plânge 'n condolință p'al mării gondoler;
 Când codrii gem de vânturi ș-abisul le răspunde
 Și bufnița sburlită cobesce nenoroc;
 Când spumeg revoltate a rîurilor unde
 Și ceriul par că are să 'ncingă lumea 'n foc:
 Ce vede-atunci sub fulger a nopții sentinelă?
 Colo . . . în umbra desă pe câmpul ofilit?
 O scenă teribilă! . . . O sorte mult crudelă!
 O jalmăca femeie cu părul despletit!

.
 Ea umblă ca nebună, se vaiță și răcnesce,
 Și ochii-î seci de lacrimi pe cer sunt pironiți;
 Iar pieptul gol turbată cu pumnii și-l sdrobește
 Cu blasteme 'ncărcându-și părinții adormiți.
 Destinul cu mânie din loc în loc o pîrtă,
 De-o plânge codrul veșted și șesul pîrjolit.
 Se pare isgonită de-a spaîmelor escórtă,
 Ca crinul tómnă 'n viscol din cuibul seú răpit.
 Pe stânce ascuțite, pe bolovani, prin smidă,
 Ca umbra se terește ológă 'n patru mâni,
 Scăldându-și pieptu-'n sânge și fața sa palidă:
 O cruntă grozăvie și-'n ochii cei págâni!

Apoi stă 'n vîrf de munte p'o stîncă vechie, naltă,
 Și 'n flacăriile nopții șoptesce 'n ton amar:
 „Oh! Cer milos! privesce ce rele me asaltă,
 Golesce-acum cu mine al sorții trist păhar!
 Căci torturi infernale în inima mea rîscă,
 Și sînu-mi se ruină! O, sîn ce-aî fost cinstit

De-o lume infinită, ađi chinul teŭ nu mișcă
 Nici sufletul aceluï ce sincer l'ai iubit!
 Dar ce! Ce cer eŭ? Milă? O, nu o merit, Dómnne!
 Că-o nópte grea de crime pe capu-mï s'a clădit . . .
 Și-o nópte de păcate e 'n stare se restórne
 Și ceriul, de le iartă pân' timpul n'a sosit.

Îmi pare că se rumpe și vecinica tãrie
 Și cade, să sfãrime acésta lume rea . . .
 Pãmântul sub picióre pocnesce cu mânie
 Iar morțiï 'n deșteptare gem, plâng, în urma mea...
 E vremea să ȃic dórã: adio, crudã viéță!?
 O, nu! Eu mai am ȃile de lacrimi și dureri:
 Voiesc sã-mï iaŭ respłãta în trista lumeï cétã
 Pentru c'avuï un suflet robit de desfrênãrï.
 Vreŭ să nutresc aice cu lacremï necurmate
 Aducerea aminte de sute și de miï,
 De sclavi dorinței mele . . . de victime curate . . .
 Ce nu seiaŭ, Cã sînu-mï le cuib de vicleniï!
 Cu sângele lor sacru mï-am stêmpërat eŭ sete
 Ș-am rîs de a lor suflet — când viéța și-aŭ perdut —
 Ș'arat esemplu 'n ochii femeilor șirete,
 Ce soi un geniŭ mândru din secul lor cãđut.

Miï suflete în juru-mï apar mișcãnd lucinte
 Sunt ei! Sunt idealii din vécul de amor!
 Oh! Ângerï bunï! Vã-aduceți de mine âncã-aminte?
 D'un prim tiran complice l'al vost crudel omor! . . .
 O, mergeți voi în ceriuri! Lãsați-me pe mine
 În crunta-mï agonie s'albesc sufletul meŭ!
 Așa gemu ea 'n urmã; apoi cu-ambele mâne
 Se rumpe, smulge përul, mușcãndu și brațul seŭ.

* * *

Un martor o privesce: a noptii sentinelã;
 Ea vede-un monstru negru din ânger delicat:
 A fost femeie mândrã cu glas de filomelã;
 Dar ah . . . lãsați-o sortiï . . . cã-i greŭ al ei păcat!

Ea și el.

 ra 'n maiū o nópte lină, plăcută și măestósă
 Filomela prin tufșurī schimbă doine amoróse,
 Crișul curge 'n murmur rece, un greluș în ierbă cântă,
 Silfiū beați d'amor în lună de pe florī pe florī s'avântă.

În castel pe malul apeī, într'o sală grațiosă,
 Printre ramurile salcei cu verđi frunđe de mătasă,
 Suriđend luna își vîră ochiī lacomī ca să scie
 A iúbirilor misterii đin a noptiī poesie.

Acolo . . . două ființe se 'ngănaū în dulci suspine :
 Cupido cea delicată, cu ochi plini de dragi lumine,
 Și Amor, ce inimióra o seduce și rănesce,
 Apoi pîere ca și umbra ce nici gândul n'o găsesce.

Ea și ascunde sînul candid, greu de farmec și parfume,
 Ce 'ntr'o dulce fantasare se transportă 'n altă lume,
 P'un divan se lasă-alene 'n adânci gânduri și viséză . . .
 Părea stea ce 'n međul noptiī scaldă lumea 'n mândre rađe.

Peptul ei ades suspină de-o durere ce-l apasă,
 Gurișóra-i stă 'nchinată spre săruturī călduróse,
 Și 'n accente ne 'nțelese las' un gemet se rêsune
 Ca scăpat fără de voe : „Rěū me torturī, demon june!“

Ea cu musa sa în taină se vorbesce, se 'nțelege
 A sosit clipa sě-și vedă și Amor picioru-'n mrege
 A sosit plinirea vremei : două inimī sě 'nțelégă
 Ce e traiful în iúpire, ce-ī vieța când e dragă.

„Eū iúlesc!“ — Cupido đice cu o vóce iritată,
 El, ca statuă de marmur stă cu inima 'nghiețată,

Cu ochi fișii în ochii beleii, ce inima-i este plină
De dorința fericirii, de ilusie divină.

Când iubirea culminează, peptul în suspin erumpe
Și mintea-și crează plămuri decât lumea și mai scumpe ;
A inimilor magnete se abat cătră olaltă,
Cercând lumea cea fericu dela stele tot mai naltă.

„—Te iubesc!“ — mai dice odată Cupido. Amor răspunde :
„—Te iubesc!“ Și nici o voce prin eter nu mai petrunde.
Se perdu prin raiu pământul . . . ei prin raiu se rătăciră..
Nu sciū cum, că dup'o vreme iar în lume se 'ntâlniră !

Fido! . . .

 Fido, Fido! Îți vine 'n minte
 Când l'al nopții foc divin
 În aceste locuri sfinte
 Noi trăiam fără suspin?
 Când p'a lacului moî valuri
 Noi în vas plutiam visând...
 Și departe 'n jur pe maluri
 Ne striga frunza cântând?

Atunci tóte, Fido dragă,
 Aveau farmec... aveau grai...
 Căci iubiam... și lumea 'ntrégă
 Ne zimbă ca dulce rai...
 Ași pe lac, pe văi, pe cóste
 Veși ce neguri s'aũ întins?
 Ah! . . din inimile nóstre
 Iubirea de mult s'a stins!

Nóptea de Iarnă.

Dr! Ce frig! Pocnesc stejarii. Peste plaşuri şi colini,
 Atmosfera inimică 'nchégă apa prin fântâni,
 Vięta pare vegetândă sub eterul rēcorit,
 Vremea rigidă, severă, domn pe fire s'a vîrit.
 Si 'n tăcerea ce-universul l'a cuprins, ochii zăresc
 Ó minune grăitoare; un spectacul pitoresc:
 Ventul lin abia clăteşce când şi când crengul neuos, —
 Ici, colé fulgiu de tîde jócă 'n aer cădēnd jos.
 Vulpea 'n gaură fuméză. La sburlita cucuvea
 Cântecu stă 'mprins în guşe. Veveriņa pe nuea
 Dăbelată 'n pumnii îşi suflă, musteņa sucind cârlig,
 Se 'nhólbă cum arde ceriul — când o ia sgârciul de frig.
 Urşii nod păzesc cãrtogul. Corbul negru înalbit,
 Sgriburind pe crenga ninsă, scapă cate-un croncănit.
 Din pagodă o domniņa se ivesce cu noroc
 Şi sërmanei sburătoare în feréstă-î face loc.

Dela munte'n jos la vale se estinde val un ton.
 „ — Ah! E cornul — dice juna — vine dragul postilon!“
 Postilonu 'n sbiciu pocnesce, caii fug în albi străluci,
 Pe troian sania sbóra ca răpită de năluci,
 Numai cornul, numai sbiciul învrăşbesc al noptii gând,
 Şi troianul de zăpadă sub copite scârţîind.
 „ — Ho! ho, ho, 'n loc, surulane, la pagoda cu noroc,
 Sē schimb vorbă cu domniņa ce mirósă-a busuioe!“
 Dice vesel postilonul blobogit în doloman;
 Şi stă 'n loc... Se dă la pândă ... are 'n mână un talisman ...
 La feréstă-apare 'ndata mândra Flóre suriđēnd,
 Cu mânuņa-î albă, grasă, ia scrisórea tremurând:
 Cine sci ea ce conține: viorele: ... diamant ...
 Orî o lacrimă ferbinte del'un suflet de amant!

Ién priviți, cum o ochesce la al lunei foc divin !
 Scapă o lacrimă . . . cu mâna pipăe, ce bate 'n sin ?
 P'a sa față delicată înflorește-un vesel raî,
 Că scrisoarea tótă-î farmec. „surulane, hai, mēi hai !“
 Strigă-odată postilonul și odată suffă 'n corn,
 Caii fug ca niște duhuri, par că lumea o răstorn.
 Juna șede la feréstă mādărindu-si corbulu seu,
 Dar pe unde-o pörtă dorul o șei bunul Dumneșeu !
 . . . Iac'o dulce nălucire pe un falnic armăsar,
 Prăfuind néua 'n copite printre arbori vine-amar.
 „ — Ah ! Imi pare că résare scump lucéferul de dorî ;
 Este el — dice domnița. Tot e albu de ninsori !“
 Și fu el ; un mândru june, cavaler român, viteaz,
 Șede 'n șeună sub feréstă și-al copilei dalb grumaz
 Cu-alui brațe mi-l cuprinde . . . și-a lor buze se ating
 Fața lor schîntee 'n flacări Inimile rîd și plâng . . .

Lupul urlă dup'o stâncă, din adânc răspunde echo.
 Cavalerul dice juneii — strîngînd mânilor : „ Adio !
 Pân' la scumpa revedere !“ Și, ca vis din albe dorî,
 Disparu c'un foc în suflet și c'un chip în ochișori . . .
 Juna șede la feréstă fluturându-și përul seu,
 Dar pe unde-o pörtă dorul — o șei bunul Dumneșeu
 „ — Ce faci, scumpo, la feréstă ?“ — o întrebă maică-sa.
 „ — Privesc, maică superată, că-mi sbură o păserea !“

Rivalii.

— legendă. —

 fică de rege, a florilor flóre,
 Ce-si are palatu'n răsărit de sóre,
 Cât se 'ntinde ceriul nu-și află păreche,
 Nici în lumea nouă, nici în lumea veche.
 Ea-i mult mai frumósă decât o idee
 Ce 'ntrupéză-un ânger în chip de femee.
 Cât e lungul vremii șede la feréstă,
 Suriđénd la lume pe răvaș încréstă
 Câți feciori d'ai naibeii se 'nvertesc pe stradă,
 Căimăciți p'acolo de doru-i s'o védă.
 Cu zimbiri, cu vorbe de farmece pline
 Trei nopti și trei zile la feréstă-l ține
 Pe tot cavalerul cu clăbețu-'n mână,
 Cu mintea 'n călcăie. Inima păgână
 A viclenei Milve tot ia 'n jucărie
 Superbiu sei óspeți: telm din boerie.
 Câți o mai védură, toți o admirară,
 Rentornând acasă cu inimă-amară.
 Iar Milva se ríde cugetând în sine:
 „— Ce nebuni ai lumei! slabă minte-i ține!
 Mie-mi va fi mire cel ce 'n sərbătóre
 S'a născut din lună și din mândrul sóre;
 Nu făcău din nobili ce țintesc pogódă!“
 Cheltuindu-și truda p'aici fără ródă!“

Fără veste-odată, des-de-diminéță,
 La ferésta Milvei o norósă față
 De maur s'arată și curtean se 'nchiuă
 Ca unei ființe mai mult decât dină.
 Ochíul seú de șerpe lăcomos țintesce.

Ochiul dulcilor a Milveii — și 'ndrăsnit vorbesc
 „ — A cerului fiică ! A lumii regină !
 Argat mă primesce în curtea-ți divină,
 Și-ți împlinesc sincer maltele dorințe :
 Eu nu cunosc lucru ce-î cu neputință.
 Că-ți par dor un debil, nu gândi nimică :
 Am un suflet nobil, inimă voinică ;
 Și mai mult ca toate, am noroc în armă ;
 Brațul meu în lupte pe bălauri sfarmă.
 De mă crezi și-ți place serviții umile,
 Îți cuceresc lumea, de vrei, în trei zile
 Și 'n mijloc — cu vraclul științelor mele —
 Îți fac într'o noapte un palat de stele !“
 Milva tace, ascultă cu fruntea 'nonorată.
 Inima-î de piatră un pic e mișcată
 Cu mâna sa rumpe o frunză de laur
 Și-o svîrle pe peptul tinerului maur,
 Dicând cu glas dulce : „Mâne vom decide !“
 Apoi se retrage și ferésta 'nchide.

Abia trece negrul în tristele-î urme,
 La ferésta Milveii cântată de lume
 Se ivesce-un june cu fața blondină,
 Cu ochii de stele cu dulce lumioară :
 Lângă gardul verde deslegând socote
 Pe un stêlp de marmur se razimă 'ncote
 Și ochii si-î pasce în jur prin grădină :
 Câte flori asoticii toate i-se 'nchină.
 Milva la feréstă fărmeacă șede :
 Ce ochiul zăresce inima nu-î crede.
 Mâna-î tremurândă ferésta deschide,
 Închinându-și fruntea grațios suride,
 Dicând cu glas dulce : „Te salut, voinică,
 Ori de unde sôrtea te-aduce aici.
 Și să fii ori cine, să aibă ori ce nume,
 Un demon ca tine rar se dă în lume.
 Stai ca stêlp de piatră 'n adâncă tăcere ;
 Fruntea mea asudă . . . sufletul meu cere
 Să dispară . . . căci pace de totul meu bine . . .

Căci inima astăzi e robă la tine . . .
 Ai-bi milă, tirane, dacă porți inimă
 Nobilă și 'ntr'ensa simțire sublimă,
 Spune-mi, ce me turburi? ce-î a ta dorință?
 Voiósă ți-voiú face tot ce-î cu putință."

Voinicul se mișcă . . . se 'nchină și plécă.
 Reprivind șoptesce: „Lasă ca să trecă
 O ți de gândire și-apoi vom decide!“
 Milva se retrage, ferésta și-o 'nhide
 Și vremea-și petrece în gânduri răpită,
 Cu inimă invinsă d'a țiilei ispită.

* * *

Altă ți frumoasă ți de sərbătóre,
 În junéța vremii încă pe récóre,
 Doi voinicii călare se ivesc d'odată
 La ferésta Milvei, de lume cântată . .
 Uuul este maur din viță bătrână
 De califi cu glorií, ce-a vremilor mână
 Crestă 'n piramide crescute 'n pustie.
 Din sudórea palmei purtate 'n robie.
 Altu-î un fêt faioș bocotan, un sire
 Din viță albană; greu turbat la fire
 Dacă-î vatemí cumva nobila simțire,
 Altcum blând și dulce, modest cași-un mire
 Din séră cu cinste ambií se salută
 Și-ochii lor se i'ntrébă într'o limbă mută.
 Și-și răspund tot astfel multe lungă vreme.
 Maurul se 'nfócă și inima-î geme:
 „ — Drag te represintă aparința, june,
 Parí c'ai fi auctorul multor fapte bune.
 Acum ai greșit'o; n'ai socotit bine
 Unde numai singur Mizah Mola are
 Drept să se abată câte c'un dor mare!“
 „ — Tu ești Mizah Mola, a cui mândră faimă
 Pe boerií lumei i-a împlut de spaimă?
 Me simțesc ferice de nalta-ți persoană,
 Ce presintă 'n ochii-mi a nopții iconă.

Eu sânt Rodau Mirco de p'aci din lume,,
 C'am târziu, cam leneș, caüt s-mi fac renume
 Cercându-mi norocul pe laurî streine ;
 Cred, că l'aste drepturî am loc ca și tine !"

* * *

Milva din feréstă, ca și-o stea a sėrii,
 Cu suris pe buze priviá cavaleriî
 Și-asculta 'n plăcere cum se 'n gână 'n vorbe.
 Ochiul ei de deavol se părea că-î sörbe.
 Ea, sė curme cėrta, o măramă albă
 Încinsă 'n parfume cu mână sa dalbă
 Aruncă 'ntre juniî cavaleriî și dice :
 „ — Voinicî ! Numai unul pôte fi ferice
 Dintre voi doi, și 'ncă acel va sė fie
 Care-a pune mână pe măramă 'ntăie !"
 Ca fulgerul ambiî sar din șea, se 'nchină.
 Jos s'apuce 'ntăie mărama în mână
 Și ambiî d'odata o prind și-o ridică,
 E rău ! E gâlcévă ! „Nu-î altă nimică,
 — Dice Milva-acuma, dragi voinicî d'a face,
 Decât num'o probă : arma sė ve 'mpace !"

* * *

Cavaleriî 'ndată lasă jos mărama
 Și se intind tolbă și ridică arma ;
 Ah ! un duel crâncen iară sė se vedă
 Și prin o lovire o stėuă sė cadă !
 Iar poporu'n glóte 'mpins de pietate
 Sė mérgă la rugă în sfânta cetate,
 S'opresce 'n piață, cu ochiî mari se 'nhólbă
 La juniî cu arma smicítă diu tolbă :
 Uimiți toți așteptă finea comediei.
 Când se păreau juniî în culmea măniei,
 Amendoi își bagă iataganu 'n tēcă :
 Se cuprind în brațe, se sărut se 'mpacă !
 „ — Ah ! grăesce Mirco — pentru o femeie
 Cu natură cruntă nebunul sė-și dee
 Sufletul satanei ! Noî, cari avem sörte

Fericirea 'n viață p'aripi să ne porțe,
 Aīdam la culcușul ce ne crescū 'n lume
 Pe căi roditóre sē cercām renume.
 Țera ne doresce, poporul ne chīamă :
 A lor fericire s'o ținem în sēmă !
 Ambii prind mārāma în mōi și-o ridică,
 Iataganul maur în dōue-o despică ;
 Ștergēnd cu ea caii de prav și sudóre,
 Ō svīrl cu privire disprețuitoře
 Drept în fața Milvei, și-apoi sar în șeuă :
 Unul în țeri calde, altu 'n țeri cu nēuă
 Merge-acasă vesel de lupta cea bună,
 Milva-ī buhă 'n curte ... Vorbesc că-ī nebună

Poporul se rōgă în sfānta cetate
 Ca Milva se mōră sē-ī fie iertate
 Ori cāte greșele comise 'n viață :
 Mōrtea face-o glumă : Milva-ī sloiū de
 ghiățā !

Rătăcită în pădure.

Copila amorisată rătăcită în pădure
 Cu capul supus gândirei, cu sinul robit de dor, —
 Cu pletele desfăcute vântului, să le scuture,
 La odihnă mi-o opresce malul verde de isvor.

Sede jos pe ierbă môle sub stejar cu umbră désă
 Ascultând al filomelei glas ce dulce plânge 'n nopți,
 Și al apei și al frunzei suspin lin adânc apasă
 Inima-î dată durerii ce-o spun culmei triste șopti :

„A vieții mele ângeraș
 De lungă vreme-acum plecaș
 La frunză verde 'n codru nalt
 Păseri s'abori din a lor salt.

De multe zile te aștept
 Să mai culci fruntea p'al meu pept ;
 D'atunci te chem mereu și plâng
 Dureri și chinuri în sin strîng.

Dar tu nu vii, ânger mărit,
 Să vezi pre mândra ce-ai iubit,
 Să-î redați pacea ce-a repus
 Decând din brațe mi te-ai dus.

Cu gând nălțat la Dumnezeu,
 Mênată 'n drum de dorul teū
 Vin să găsec pașu-ți perdut
 Să-l ud cu lacrimi, să-l sêrut.

Dar nu-l zăresc, că vai, d'atunci
 Crescut'a umbră desă 'n luncă
 Și pe cărări iarbă s'o 'ntins,
 Urmile dragi toate s'au stins.

Al pădurei ânger curat,
 De știi ceva d'al meu amat
 Mergi, dî-i să vină ă-l aștept
 Cu foc ceresc să-l strîng la pept!"

Așa cânta copila stînd
 Pe malul de isvor
 Pe când îi fură tristul gând
 Al păsărilor cor :

„Copiliță jună
 Vin cu cântul meu
 Să fac voie bună
 Sufletului teă.“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Dormi în visuri line,
 Când te vei trezi
 În prejur de tine
 Raiul va zimbi.“ . .

Copilița jelițore-
 La acesta dulce cânt,
 Pune 'n sîn o mândră flóre
 Plecând capul la pămînt ;

În visânda-i liniștire
 Ea aude un glas sonor
 Ce aduce fericire
 Inimei ce arde 'n dor :

„„Câte stele, câte flori,
 Aă asemeni soriori,
 Numai tu, iubita mea,
 Sémén nu mai poți avea,

Tu ești ânger pe pământ.
 Trimis chiar de domnul sfânt
 Sufletului meu s'aduci
 Nopti senine, zile dulci

Vântul cântă 'n frunză lin
 Și-mi vestesce-al tei suspin
 Ce m'atinge 'n suflet greu
 Că te lupți cu dorul meu.

Copiliță, scumpa mea,
 Vin, acuși te voi vedea ;
 Abia-aștept plăceri să-ți fac
 Că tot ceasu-mi pare veac !"

Când doina dela munte în vale se perdu,
 Copila se trezesce cu sinul palpitând
 Cu fața 'nflăcărată privesce ispitind . . .
 Și 'n brațul unui tiner iubit ea se vedu.

O, câtă fericire pădurea vru s'ascundă,
 Dar vântulu clevetesce la ierbă și la frunză

Șed la umbră . . .

Șed la umbră sus în deal,
Ochi-mi sunt la flori pe mal.
Ce mi-s dragi mi-ar fi mai dragi
Să le ved crescând sub fagi;
Gânduri triste când îmi vin,
Le-ași băga pe toate 'n sin
Și le-ași săruta cu-amor,
Să mai uit al mândrii dor.

Am iubit'o . . .

 Am iubit'o cu credință
 Și c'un foc ceresc,
 Cum n'aū mai iubit ființă,
 Nicī nu mai iubesc.

M'a 'nșelat.. și peste modru
 Ađi o am urīt;
 Și m'am tras să plâng în codru
 Sórtea ce-am pățit.

Să doresc mândra-i ființă
 N'ar mai fi 'nșeles,
 Mai vėđēnd'o-i cu putință
 Din minte sē ies

. . . Totuși ar fi bine-o óră
 Ca s'o mai privesc :
 Scos din minți n'ași simți dóră
 Câte pățimesc.

Un dor.

Când a-și fi o filomelă,
 P'albe zori 'ncântători
 Aș sbura, ființă belă,
 Pe ferésta ta cu flori
 Și din visurile tale
 Te-ași tređi cu cântul meú,
 Ca 'ntr'o clipă, fără jale,
 Să me prinđi în lațul tēu

Stând aprópe lângă tine,
 La privirea dulce-a ta,
 Eu m'a-și sinți foarte bine
 Și în laț ași tot cânta;
 Ași uita dăilele grele
 De când dorul tēu păgân
 Scaldă 'n lacrimile mele
 Dragu-ți chip ce port în sîn.

Robul vieții.

De-amarul acesteï lume
 Am rămas schelet cu nume
 Și presimt, că ați ori mâne
 Voiți muri! Și ore cine
 Va să verse lacrimile
 Pe mormântul meu de jele?
 Vița-mă repusă-odată
 De-om va fi pe veci uitată
 Și 'n nopți triste, fără stele,
 Numai buhe, păsări rele,
 Vor mai spune-o rîdătoare
 Venturilor căletore;
 Dar puțin î-mi pasă mie
 De ce 'n urmă-mi va să fie,
 Când trecând câmpul durerii
 Voiți fi 'n brațul mângăerii!

La Roza.

Am vădut frumsețe rare
 Dar tu n'ai asemenea ;
 Și să cust o vecinicie
 Nu mai vęd așa mândrie.
 Dar eū nu te cânt, copilă,
 Ca să-ți faci de mine milă
 C'o zimbire de iubire,
 Să me 'mbët de fericire ;
 Ci mai mult îți spun și 'nvătă,
 Pune grije pe frumséta,
 Că frumséta ta-ı vęrtutea
 Și-al ei rod ți-a fi salutea.

Mie-mı e destul în viéta,
 Ca 'ncântat de-a ta frumséta
 Să-mı țin gândul sclav la tine
 Și să-ți cer în șopte line :
 În a fetelor cunună
 S'ai ursita cea mai buuă !

Visul Minei.

În girlanda frunții sale avea cinci-spre-zece flori
 Adunate 'n ore line, pe unû plaiû scãldat în zori.
 Era veselã copilã. De frumósã ce era
 Domnul ðiliî-'n a ei fațã nu dorîa a-se 'nsera.

Era vérã. Și o nópte, din acele suave nopti
 Ce vëd sufletele sfinte, când deschide-a sale porți
 Eliseul nemuririi: — dulcî arome respira
 Peste lumea ce plăcerea visurilor respira
 Mina dórme desfãtatã pe un pat de tineri crini,
 Îngânatã, abnatã de luceferi pelerinî.
 Nici odatã pânã-atuncea, mai placut și mai curat,
 În lumina bóltei sacre flóre nu s'a oglindat.
 Ea visa. Visul ei însë, în acel divin suris
 Ce ardea în fața-î purã, se vedea limpede scris:
Marca sfintã sta de fațã încãrcatã de mãrirî
 Și-o desmërdã 'n sãrutare și-î șoptesce 'n dulcî zimbirî:
 — „Tu nu ești din asta lume! Tu veniși aici din cer!
 Iar te chiem, sã-ți ocupi locul greû de farmec și mister;
 Aprópe de sinul maicei, lângã-al binelui isvor,
 Unde dor nu nasce gânduri, nici gândul nu nasce dor!“

Se treði. Ochii-î schinteie pe obrazu-î rumeor
 Ca dóne stele vi-ãnde pe o flóre de bujor.
 Și tãinic... ispitind ceva se-opresc pe bunã-sa
 Ce veghiază, cum a noptiî dulcî arome respira
 — „O! N'o vëd.. S'a dus!... Bunicã, n'ai vëdut'o când a mers,
 Cum cu mâna sa frumósã de sudori fruntea mî-a șters?...
 Ea-mî lãsã și-o sãrutare ce pe buze-o simț și-acum;
 Eram lângã ea ferice respirãnd un scump parfum!“

Buna crede că copila dormind își trădeză-un vis
Astfel tace, să nu-î curme traiul dulce 'n paradis...
Dar' copila 'n reverie încă-și pasce ochiul treaz
Și cu mica mână-și jăcă firul d'aur la grumaz,
Unde vede, 'ntre mărgelile, o cruciță de argint
Și 'ntr'o perle din cruciță al Madonei chip prea-sfânt.
Îl cunoșce... Îl sărută! Și 'ncă-odată-l mai privi,
Și cu gene rourate zîbind dulce... adormi!..

O lacrimă.

Veđ, că pentru tine astăzi eu sunt o ființă mórta..
 Și-ași voi să n'am de tine nici chiar umbra unui gând;
 Totuși, totuși... cu ce jele des privesc la scumpa-ti pórta
 Unde noi de fericire visam multe ore-când!..

Juna-mi inimă 'nfocată ți-a jurat atunci credință
 Și iubire ne schimbată... și fidelă ți-a rămas.
 Timp ferice-apus, acum trist isvor de suferințe,
 Ah! în nóptea zăuitării cu vieța-mi va fi tras.

Aruncând duiose gânduri l'acei timp de poezie,
 De cât lumea și mai mare duc un dor în sinul meu
 Să mori și tu.. să mor și eu.. sub alt cer de veselie
 Să trăim o vieță nouă în vecini cu Dumnezeu!

Și-unica-mi asta dorință de nu s'a 'mplini acum,
 Fie, 'n veci a mele chinuri eú să nu le mai rěsbun.
 Dar când, dragă, l'a ta pórta mē-i vedea cercându-ți urma,
 Și cu lacrimi sărutând'o : lasă 'n pace p'un nebun!..

Cântecul voinicului.

 Osi draga primăveră,
 A mea-î lumea 'ntrégă iară ;
 Și 'n pădure și 'n câmpie
 Văd rodind a mea moșie.

Pun căciula pe ureche
 Și mă sui la culmea veche,
 Să fac jerfe de pomană,
 C'a perit iarna dușmană.

Face-mi-oiu din frunză casă.
 De jendari nu mult îmi pasă.
 Dorm în pat de iarbă 'n luncă
 Și când vreū mă duc la muncă.

Durdulița asta plină,
 Ce vâresce gróză 'n splină,
 Nu mă lasă la ispită,
 Că-î d'o babă vrăciuită.

Îmi fac cruce, — o 'nvêrt în palmă
 Fug dușmanii tot d'a valmă.
 Noptea-mi fac ruga creștină,
 Dîua cînt cu punga plină.

Leliță cu chici pe frunte
 Vin' la badea sus în munte,
 Și-l ține cu gură dulce,
 Că ce-î cere țî-o aduce.

Câte sate și orașe
Tot a mele turme 'ngrașe ;
Câte târguri țera ține
De negoțul meu sunt pline.

De-aî trăit odată bine,
Veî trăi acum cu mine,
Că-s pruncul norocului
Cust și 'n vârful codrului.

Foişore ...

 oişore de viore
 Aud glasuri de cocóre;
 Cucul, mierla 'n deal se 'ngână,
 Lunca 'n doine se légână.
 Codru-î verde, valea rîde,
 Veseli şed hăiducii 'n smide;
 Câmpu-î rău de floricele,
 Se 'ndrăgese fluturi cu ele.

Cât petrunde ochiū 'n lume
 Sesuri, văi, păduri şi culme Cluj
 Vede numai bucurie,
 Num'amor şi veselie.
 Numai eū cu-a mea durere
 Nu mai aflū mângăere,
 Că s'o spun nu am la cine,
 Care-ar sci să-mi facă bine.

Mândră

ândră, flóre din Orade,
 Să mă mustri nu se cade,
 E destul c'amar mă bate
 Dorul téu, — în strinătate.

Tu-mi trimiți o carte mică,
 Dómne multe sci să-mi dică . . .
 Ți-ași răspunde dar mi frică,
 C'a ști lumea și ne strică.

Duce-m'as la tine, dragă,
 Me pândesce țera ntregă;
 Nu mai sciū unde me 'ntorce,
 Staū uimit, gândul me cóce.

Cātu-i nóptea dragă, lungă,
 Șed în pat cotit pe dungă;
 Pe ferești privesc la stele,
 Par că tóte-mi plâng de jele.

Din zori albe până 'n séră
 Mă bat vânturii pe hotarē;
 Chipul téu nu-mi mai lucește,
 Cărunțesc, fața-mi negresce.

Eū gândesc că tóte-s bune
 Câte sórtea mi le 'mpune:
 Să răbdăm dar, iubit nume,
 Asta-ī partea nóstră 'n lume.

Elleï.

— unei micî copilîte. —

 Crescî copilă și 'nfloresce
 Ca frumósa roză 'n maiú
 Și cu vieța ta 'ndulcesce
 Traîul bunilor ce aí.

Pe câmpia vieții tale
 Sub a sórelui zimbiî
 Cerul verse din a sale
 Mari, stătornicî — fericirî

Să devii lumiî *madónă*,
 Glorie neamului tēu;
 Castității — o icónă:
 Scump odor lui Damneđeú.

Sub aripa . . .

 Sub aripa de nor
 Când luna se ascunde
 În nopți m'apucă dor —
 Să merg și nu știu unde.

La cel adorat geam
 Ați vremea 'n dar a-și perde,
 Că-ei ochii ce iubiam
 N'apar, să me desmerde.

Din lume să m'avânt
 În raiu nu am putință;
 Așa rămân să cânt
 A mele suferințe

Pe glia ce petrec
 Cărunt de gânduri grele
 Cum țilele îmi trec
 Și nu trăesc în ele.

Banditul.

Sufă vântul cel de iernă,
 Codrii-și dau frunzele jos;
 Cerul néuă va să-mi cernă
 Și pe față și pe dos.

Vine vremea de ispită,
 Vine césul de județ,
 Să-mi taiu chica resucită,
 Să mă fac glugă 'n undeț . .

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Mă voi face, vai, de silă,
 Om de lege 'n vr'un oraș,
 D'or avea cïocoi milă
 Să-mi dea haine și locaș;

Să pot și eū lua parte,
 În divane la cuvânt,
 Să-mi lățesc tot mai departe
 Vestea bună pe pământ.

Dar de-a sci lumea atunce
 Că-s eū pruncul cel temut,
 Ce prin codrii și prin lunce
 Vrevă multă-a mai făcut;

O să-mi pună cursă 'n cale
 Și de sóre m'or lipsi,
 Și 'n vr'un loc amar de jale
 Strîns 'n lanțuri m'or tipsi

Hăi! . . . Nu te las, dragă stâncă,
 Deși capu-ți este gol;
 Aici am putere 'n brâncă,
 Nu vin ghîdii prin ocol. . . .

Numai negrul câte-odată
 Rupt de fîme-mî face semn,
 Să țîntesc pușca 'ncărcată
 Tupilit pe după lemn.

Luî să î fac vreme de pace,
 Mie zile de trăit.
 Vină iernă, cum îți place,
 Eû țîn codrul neclătît.

Voiû vedé la véră iară,
 — Dacă mórtea m'a nîta —
 Cine-î domn peste hotaré,
 Cine 'nchideencaleaméi? Library.Cluj

Și-o să-mî fac haîne pe módă,
 Să m'arét mai voînícél:
 Toporașul prind de códă,
 Și hăngerul de mânel.

Și 'n zile de sêrbătóre
 Voiû să-mî joc clăcașii méi,
 Că-a fi véră-atuncî cu sóre
 Nu mai duc frică de eî!

Căpitanii.

În vânt de toamnă bate și frunțele suspină
 Sburând în depărtare de dulcea lor trupină.
 — „Se schimbă anotimpul . . . se face vremea besnă.
 Să scaldi picioru 'n tină de sânge până 'n glesnă...“
 Își dice căpitanul Durdan vestit în oște,
 Cu mâna pipăindu-și pistolele la coste.
 Apoi cu răpejune de fulger se întorce
 Spre servul său Budacul ce gândurile-și torce
 D'a fi liber în țeră. „Hei! dragul meu Budac,
 En fugi în grajd și 'nfrână pe murgul meu Petac,
 Și-l legă ici la proptă și-i dă piper și jar,
 Să-mi jöce 'n sbor pe cale și crâncen și amar!
 Auđi-l cum rechază? . . . Sërmanul! cum ar merge . . .
 Ca duh grozav . . . Din cale-își draciî toți s'ar șterge . . .
 Doresce ca stăpânul să plece la bătae,
 Că sângele l muncesce și ochii-î sunt vâpae
 . . . De mult sună în turnuri a unspredecea oră . . .
 Budac! Ce stai pe gânduri ca cei ce au să möră? . . .

Budac își plécă fruntea și tace o minută.
 Apoi mânându-și chica deslégă limba mută :
 — „Stăpâne căpitane! Ah! nu te grăbi förte
 Să lași tu fericirea aici, să pleci la mörte! . . .“
 Durdan încrêță fruntea doiosu de luptă cruntă
 La servuîu său privesce și aspru mi-l înfruntă :
 Hei! sînul meu e tinër și are ȓile încă
 Și-atunci, când corpu-mi rece zacé-va sub o stâncă!
 Ci gata-mi fiă murgul că vremea este scumpă,
 Și vréu să rîd când bomba veni-va să mă rumpă ;
 Că am numai un suflet și 'n lume num'o țeră,
 De voiü muri, tot ȓece din ele-or să rësară! . . .“

De loc murgul apare în frêne aurite.
 Zăbalele își mușcă și scapără 'n copite.
 Durdan înfundă capul în coif și dulce risă
 Legând spada la cōp-ă. Și mândru de devisă
 În pașuri maestaticî se mișcă prin chilie,
 Ca cel sigur de lauri în crunta bătălie.
 Cântând apoi se duce în sala mobilată
 C'un gust ales și nobil, d'arôme parfumată,
 Și stă superb în fața unei fințe dalbe
 Ce-un ânger represintă în grații și în salbe.
 — „Sărută-mă, Marie! tu dulcea mea iubită!
 Dă-mi binecuvântarea-ți, că sabia-î tocită;
 Mă chiamă la mărire a patriei amore,
 Și merg să secer lauri pe câmpul de onoare
 Mă duc bătrân de rele, să vin la tine june,
 Să pun și p'a ta frunte de geme scumpe cunune!“

Maria, grațioasă ca nimfă ideală,
 Se 'naltă de pe sofă și fața sa și-o spală
 În lacrimi dureroase vărsate de iubire,
 În brațul lui s'aruncă cu-o jalnică șoptire:
 — „La luptă mergi iubite? . . . Să plecî în oră bană?
 Să vii încins de gloriî la țera ta străbună!
 Dar când vei fi pe câmpul ce glonțul vijăesce
 Mai cugetă și-acasă l'acea ce te iubesce
 Și sémână pe calea-ți duióse lăcrimióre
 Să crească flori din ele pe scumpa-ți reutornare.“

Durdan strînge din umeri . . . suspinele își necă
 Și érá cată vesel la sabia din tēcă.
 Cu mistic doliu 'n față privesce la Marie:
 — „Remas bun! A vieții-mi frumósă bucurie!“
 — El dice și cu mâna obrazu-î neteșesce —
 „D'așteptă mult la proptă Petac se bolnăvesce.
 Mă duc la glasul țerii să-mi fac eú datorința.
 Pe mulți Români de sânge ne légă ađi credința
 De sórtea ce ni- scrisă pe timpuri de resbóie,
 Când țera-î asuprită d'a vremilor nevíe! . . .

Budac aşteptă-afară pe calul său Arap,
 Şi vântul lin se jocă cu pletele-î pe cap.
 Durdan în prag apare şi sprinten se aruncă
 Pe roşbul său şi 'ndată dispăre ca nălucă
 Maria din ferăstră îl cată plângătoare,
 Iar sôrele-o admiră vedând un altul sôre.
 Colo . . . pe plaiu departe . . . o tabără s'arată,
 În sôre strălucesce ca marea argintată.
 E tabără română sub stegu-î de mărire,
 De patrie chiămată să-şi lupte nemurire
 Un domn pe-un alb călare spre tabără s'aventă.
 Şi tabăra-l salută, muzicele îi cântă
 Un : „Vivat căpitanul şi ţera românească!“
 Cutremură-se sfera de salva ostăşescă.
 Iar faţa Măriorei roşesce şi zimbesce.
 Şi inima-î vestală de bucurie creşce,
 Când falnica suită de căpitanî călare
 În jur de soţu-î dulce formeză-o sôrbătoare.
 Durdan cu căpitanii, amicii din tinereţe,
 Amici în fericire cu frunţile măreţe,
 Amici şi în primejdii cu inimă fără frică,
 Lăsând ôstea pe plaiuri se trag sus la potică
 În muntii cu rēcôre. Aci fac sfătuire
 Şi planuri ce norocul asigură 'n oştiră
 Sub brađi cu lunge plete si umbre late, dese,
 Se 'nşiră capitanii ca şi 'n palat la mese.
 Pe cer se 'nalţă luna în calea sa senină
 Şi rîde încântată de tabăra română.
 Ea vede renviată o lume de eroi
 Pierdută în uitare din timpuri de nevoi
 Durdan îşi pune mâna pe sabia sa dragă
 Şi ochii şi-î rotesce peste armata 'ntrégă :
 — „Trăim timpuri amare şi pline de durere!
 De mult ne plângem pacea şi-a ţerei mângăere!
 Acum amicii, sunat'a a unspredecea ôră
 Să bem pocalul sortii cu cei ce ni-l turnară!
 Iar laurii mărireî, de nu î vom purta vii
 Călcând mormântul nostru să-î porţe-ai noştri fi!
 Cu arma să ne 'ncingem din creştet în călcăie
 Şi 'n temple odorose de smirnă şi tămâie

Să cerem brațul celui, ce 'n vremile străbune
 A pus lauri pe fruntea românei națiune!
 Privi-va lumea tótă cu ochi plini d'admiraie
 Românul mic de timpuri, cum scie a fi mare
 Pădurile cânta-vor și plaiul va să cânte
 La-a noastră sêrbătore că jerfele sunt sante!
 Trăescă țera noastră și brava sa oștire!
 Acum sufletu-mi vede dorita fericire.
 Eă ved ieșind din grópă eroii scumpei ginte
 Și întră 'n a lor urme dușmaniî în morminte! . . .“
 — „Așa-î“ — graesce Foca, un capitan de frunte,
 Și vorba-î, ca un tunet, trecu din munte 'n munte —
 „Odată fi-va timpul și-acuma aci este
 Un vânt de primă-véră să ștérgă de poveste
 Al nostru cer de nourî ce seculi îl negriră ;
 Virtuțile străbune, ce-atât se moleșiră
 Sub sbiciul ne 'nduratei ursite seculare,
 Ca fulgere schîntee pe 'ntréga noastră țeră . . .
 Reclamă timpul falnic când lumea era plină
 De gróza mândrei Rome — de gloria latină!
 Jurăm pe sfânta cruce și sfântul Dumneđeū,
 Vom fi „uniți în cuget în bine și în rău!“

Iar Fulger căpitanul cu capul pus pe mână
 Visa deștept, cum iese pe cer stéua română.
 În juru-î miî de ângerî vedea purtând cunune
 De gloriî pentru fiî românei națiune.
 „Heî! frați,“ — el se deșteptă și dice cu liniște —
 Și ângerii și morții cu noi vréu să se misce.
 În contra acelora, ce scumpa noastră țeră
 De seculi fără milă aū supt-o și-o 'mpilară
 Căci câte lăcrimióre creștine, inocinte
 Aū curs stórse de sila barbarului putinte,
 S'aū dus tóte în ceruri pe rađe rugătore,
 Și tóte-aū fost primite cu sfânta sêrbătore. . . .
 La lucru! Frați de sânge cu voi mă duc și eă,
 Avênd credință 'n armă, speranță 'n Dumneđeū! . . .“

— „Trăescă țera“ noastră și mâna ce-o direge!
 Voiși vom face tóte ce cere sfânta lege!“

Aşa sună prin ôste un eco, ce alérgă
 Din munte peste mare şi împle lumea largă
 De veste, că Romanul la sabie s'a 'ntins
 Să-si védă braţu 'n luptă cum lucră nedeprins...
 Şi văile suspină... şi munţii se cutremur...
 Iar marea cresce 'n valuri şi valurile murmur...
 Lumina lină-a ăilei în fulgere se schimbă...
 Şi nu s'aude numai a tunetului limbă...
 Din vizuniî din codri ies spaîme şi vedenii
 Şi furii şi năluce cu grózniciî căpeteniî...
 Şi tóte-s înarmate din cap până 'n picióre
 Şi 'nvélue eterul în strigăt de oróre...
 „Nainte!“ — Sună-o vóce puternică prin aer
 Şi împle de 'ndrăsnélă al inimilor baer —
 Acela ce nu-şi luptă ađi dreptul, nu-î Roman.
 E trădător al ţerei şi-al patriei duşman!
 „Nainte!“ ... şi îndată erumpe duşmănia,
 De fapte mari şi mândre se împle istoria.

Ca iadul se deschide al tunurilor bugară
 Vêsduhul clocotesc... pământul se scutură.
 A glonţului aripă prin aer vîjiesce.
 Pe plaiuri floricea cu sânge se nutresce...
 Al românimeî vultur din trista vijelie
 Reîeşe şi se 'nalţă cu fală şi mândrie.
 Dar lupta fiind cruntă, miî suflete române
 S'aú dus în cer trimise de glonţele păgâne.
 Chiar singurî căpitaniî supórtă câte-o plagă.
 Ci cât le stă de bine, şi cât le e de dragă!
 Durdan legat la frunte şi Foca la picíor,
 Iar Fulger la o mână, dar tot însu-î fecíor!
 Aşa mândri rentórnă la ţeră şi neveste,
 În veci vor fi-a lor fapte de veste şi poveste,
 Duşmanului spre gróză şi frica şi... mânia
 Românului spre bine, curajū şi bărbătie!...

Maria îi aştéptă cu inimă duîósă,
 Cu verđi cununî compuse din florî ce dragi mirósă
 Ea-î vede 'n depărtare, din negrul ei balcon,
 Pe buze-î curge cântul ca mierea 'n dulce ton:

„Deși gîntea română cădu cu mîndru-î nume,
Căduț-aî să se scóle maî falnică în lume;
Cum sóre'e ce séra s'ascunde 'n negru nor,
Resare diminéța maî mîndru lucitor !“

Cerșitorul bun.

 Gârbovit de trude, c'un secul pe frunte,
 Răzîmat de cârje bietul cerșitor,
 Cu fața scaldată în lacrime crunte,
 Pe la ușă alérgă cerênd ajutor.

Aci se abate l'un castel de aur,
 Sub ferești cu jale împlóră-ajutor
 Să-î arunce-o slărmă din multul tesaur;
 Dar boerul rîde vêdênd cerșitor.

— „Ce cați tu aice, unde n'ai nimică?
 Din truda junieî tu trăesce acum!“
 Îi dice boerul de nobilă clică.
 Bêtrânul pornesce suspinând pe drum.

— „Boer! Nu te lase cerul ca vr'odată,
 Să scii cât de dulce e al meû destin.
 Când mî-am dat în lupte sănătatea tótă
 Și rêsplata-mî este batjocură... chiu!..“

Când regele țileî adôrme 'n de séră,
 În bordeiul miser al unui țëran
 Sosesce gonitul de sôrte amară;
 Aci află milă și dulce liman.

Un pic de bucată și-un picur de apă
 Îi dede sërmanul de milă răpit;
 Tótă-agoniséla dintr'o țî de sapă
 O 'mparte frățesce cu cel amărit.

— „Să-ți fie bordeiul raiu de fericire,
 Dilele într'ênsul mândre sêrbători.
 Să poți face bine fără sêvêrșire
 Celor ce-s în lipsă p'aiei călștori.“

Așa multămesce bêtrânul când plécă.
 Într'un cês de véră când ceru-î senin,
 Lângă o fântână sub o salce sécă
 El se recrează dup'o ți de chin.

O cóje de pâne în apă și-o mée
 Și-o mâncă cu dulce ades cugetând:
 „Oh! boerii încă pot s'aibă nevée...
 Alungați de sôrte pe stradă gemênd!...“

O tristă ființă sburlită la plete
 Vine din departe strănțosă de tot...
 Și ruptă de fôme... și arsă de sete...
 Picioroale slabe abia o mai port...

Ferice ești dómne! o dulce bêtrâne!
 Când fόμεa cu pâne tu poți alina.
 Eū alerg de țile, ca și vai de mine,
 Și o bucătură nu pot căpêtă.“

— „Dumnezeū grijesce de orî-ce făptură;
 Decî, ștergeți sudórea și ședî să gustăm.
 Din agoniséla-mî na-ți o bucătură.
 O, dulce e pânea ce noi căpêtăm!“

„Și cine ești, dragă?“ — bêtrânul întrebă
 — „Neferice un suflet... când-va fost... boer!“
 — „Veđi, veđi!. cum ursita ne face de'ngrabă
 Prietini și în lume ca și 'n cimiter!...“

Un om într'acolo peste agri vine
 Cu sapa de umer voios holcăind;
 Stă în loc și scóte din straița lui pâne
 Miluind sêrmanii ce-l priviaū oftând.

Toți în ochi se cată... Țăranul se duce..
Nobilul suspină privind în spre cer:
„Oh! ce om bun, dămine!. Oh!... ce suflet dulce!.“
Bătrânul îi dice: „Acesta-î boer!“

Marș.

Sns! Cu toți pe picioré,
 Să grăbim la vênătore,
 Vênătore de dușmanî!
 Că-au venit cu grea paradă
 Să ne ia pămêntul pradă,
 Auđit'ați frați Romani?

Cine le-a dat ore vîue
 L'așa probă de rușine?
 Vestea rea, că suntem lași?
 Aid, făcem sê țiuă minte
 Că mai are-a noastră ginte
 Brațe tari de uriași!

Care nu-mî va urma mie
 Când e lipsă, 'n bătălie,
 Pentru țeră și popor,
 N'aibă 'n veci țile de biue
 Și să péră cu rușine,
 Cași-un Iudă vênđător!

Sari ortace 'n joc la luptă
 Și-arma ta când va fi ruptă
 Îți fă pumnul busdugan;
 Aibi credință 'n provedință
 Și c'un salt de violință
 Veî da grópei pre dușman.

Causa noastră este sfintă
 Și sfârșitul ei me 'ncântă,

C'al tău bra  unit cu-al meu
Patriei noroc aduce :
Cu duşmanu-i „bat l cruce“
Cu noi este Dumnezeu !

Care nu-mi va urma mie, etc. etc.

Gemenii sërmani

D^omnă suflete sërmane :
 O copilă și-un copil
 De părinți rëmase-orfane
 Fără pâne și asil,
 Cu genele lacrimate,
 Însëtați, flămânđi și goi
 Pe la porțile bogate
 Cerșesc milă amëndoi.

Amëndoi se țin de mână
 Și pe strade merg cu dor,
 Trecătorilor se închină
 Soptind dulce 'n limba lor ;
 Cine fața lor o vede
 Fărmeceat d'un drag de ei
 Stă, se miră și nu crede
 Că nu-s ângerî mititei.

Mititei într'o séră
 Fără nori și fără vënt
 Ies din sat la câmp afară
 Și s'opresc la un mormënt ;
 În genunchi câte l'o cruce
 Stând, cu mânil pe pept
 Ei rădică-o rugă dulce
 Domnului cel bun și drept :

„Dómne sfinte,
 Bun părinte,
 Din altaru-ți luminos
 Bagă 'n sémă
 Când te chiamă
 Glas de fiă cu sin dușos.“

„Sub aceste
 Crucī funeste
 Douē inimī, ce-am iubit,
 Zac acuma
 De când bruma
 A lor florī le-a vesteđit.“

„Cătră tine
 Miī suspine
 Îndreptez, milă să ai,
 Spre a face
 Loc de pace
 Dragilor mei sus în rai.“

„Iară mie
 Dă-mī tărie
 Să suport al meu destin ;
 Să fac bine
 La orī-cine
 D'acum până 'n veci. Amin!“

Din slava lor doi ângerī descind p'un nor de aur,
 Și numai mândria nopții din patul său de laur
 Ii vede, cum se lasă, riđend, p'al lamei plaiū,
 Cum douē micī ființe dormind le duc în raiū.

Lângă cele crucī jêlôse, —
 Unde 'n nôpte 'ngenunchiând
 Doi copii c'un dor și gând
 Faceau ruga lor piôsă, —
 Aurora grațiosă
 Află doi crini înflorind
 Pân la ceruri mirosind.

Suvenir dela Biharea.

Calător! Opresce-ți mersul p'un minut și 'ngenunchéză!
 Ai călcat pe pământ sacru, gras de sânge de eroi . . .
 Carî în patria ferice adormiți adênc viséză
 Mórtea țerii lor iubite și 'nvierea-î de apoi . . .

Mergî apoi! vestesce lumei ce mărire zace-aice
 Dată vécurilor pradă aședată în ruini;
 Si de-a fi ca să renvie vreodată ca fenice,
 Răsări-vor iar eroii, cași 'n raiu frumoșii crini.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar c'o lacrimă piósă stêmpără asta țărână
 Ce stă gata să dea flacări de focul ce e sub ea:
 Foc de inime voînice ce-aũ format óste română
 Si cu fie-care 'n gróșă a căđut câte o stea.

Unde hora bărbăției resvna odată dulce
 Și vulturul și stindardul fluturau voioși în vânt:
 Învălit'au polomida morminte fără de cruce . . .
 Și 'mparte fiori de ghétă al bufniței tragic cânt! . .

Asta-î sórtea țerii care are 'n frunte-un laș principe:
 Să surpă din temelie ce-aũ zidit cândva voînici;
 Sboră pétriă de pe pétră și cetatea se rísipe
 Cu rușine . . . parî c'acolo mor eroii copii micî!

Când căđurăți străvechî forțe, căđu țera 'n ruini triste;
 D'atunci plóuș și tot ninge, suflă crudul uragan . . .
 Rămășița vóstră 'n lume nu mai póte să existe;
 Peste capul ei plănéză arma cruntului dușman! . . .

Dacă ađi venirea-adóua din veci fire-ar hotărită,
 Nu ve-ați mai cunósce cuibul nici sângele 'n strănepoți :
 Ați găsi o țéră 'n umbra de blăsteme plămădită . . .
 Lanțuri grele, cătuși gróse frângënd óse de heloți . . .

Limba vóstră 'n esilare pe pamântul nimicirei
 Plângënd perderea iubirei chiar a scump fiului său.
 O! dormiți mai bine 'n pace! Dar rugați Domnul mărirei
 Să cotrupă-odată iadul ce-al vost gen muncesce rău!

Unde ești tu, o trist geniú, al acestor monuminte,
 Tu ce veđi în adêncimea seculilor venitori,
 Dacă scii spune-mi misterul acestor ruine sfinte,
 Pot spera, c'asta pustie va mai fi un raiú cu florí? . .

Dar de ce-mi recesce gura! Ah! Tu nu-mi vei trăda mie
 Minunile Celui mare . . . lucrul tainic și divin . . .
 Adio! Scene vorbitóre de-o grozavă tragedie!
 Merg să țin lumei povestea împăratului Destin!

Rămas bun dela țără.

 sunat de meșul nopții. Luna plécă să se culce
 Și prin ultimile rađe lumei dă salutul seũ.
 Adio, țera mea frumósă, a vieți-mi légăn dulce!
 Lăsându-te cu mi lacrimi te salut acum și eũ.

Trist sufletu-mi ađi depune pe verđi plaıurile tale
 Cea din urmă sărutare, săgetat de reci flori;
 Și mă duc p' o cale lungă sub un cer cu nori de jale
 Să-mi petrec restul vieții în pământ fără de flori.

Domnul sfânt sub a lui pază de dar plină te-scutéscă,
 Ca să fie al tău stéuă / ce am în candidă pe cer,
 Și prin céta vieții mele când și când să-mi strălucéscă
 Peste marea turburată ce plutesc ca gondoler.

Atuncı plin de mulțămire caüt cu drag a mea gondolă
 Cum s'ascunde pe sub valuri ca să mor și să trăesc.
 Sufletul mi-l voiü trimite p'a dılei aureolă
 Să te védă, si să-ți spună, cu ce doruri te jelesc.

Adio! Rămâni ferice! Diminéța iată vine
 Să-ți aducă dulce veste de un falnic venitor.
 Cine sci sórele unde va răsări pentru mine,
 Sciü c'atuncı și totdeauna eũ voiü plânge 'n al téeu dor!

Hora păstorului.

 Sunt păstor. Pe văi și dealuri
 Îmi pasc turmele voios ;
 A vieții mele valuri
 Aă curs lin și voluptos.
 Nu port grije cum petrece
 Lumea 'n trude și nevoi,
 Din isvor beă apă rece,
 Cânt din fluer lângă oi,
 Ele-ascultă în tăcere
 Adunate 'n jurul meu ;
 Eă d'o tainică plăcere
 Par răpit în eliseu.

Mie 'n stele scris îmi este
 Numaî timp de sărbători,
 Că păstorul, din poveste,
 Are ăile fără nori.
 Lângă mine șede blândă
 Pnăculița, dragul vis,
 Privesc fața-ă suridândă,
 Rațul vecinic mi deschis.
 A eă dulce gurișoră
 Cânta doine de amor ,
 Eă o strîng la inimioră
 Și-o sărut cu foc și dor,
 Eă-mă zimbesce, ea-mă glumesce,
 Al meu suflet fericit
 În tot ceasu 'ntineresce,
 N'am nimică de dorit,

Diminéța, când la tîrlă
 Eă mă daă pe deal în jos,

Ea 'n colibă, sus pe gărlă,
 Cântă 'n urmă-mi amoros :
 „Du-te bade și iar vină,
 Nu purta grije de oi,
 Ci de mândra ce suspină
 Când sunt dealuri între noi.
 Hei, bădiță fără tine
 Un minut nu pot trăi :
 Negre-să haînele pe mine
 Dacă nu te ved o di,
 Și de scii bădiță, dragă,
 C'ați rămân singură eu,
 Ia-mă 'n braț și diua 'ntrégă
 Pórtă-mă pe sinul teú.
 Că decăt o tristă órá
 Noi în vieță să avem,
 Ah, mai bine lumea mórá
 Numaí noi să rămânem !“
 Eu cobor din deal la vale
 La turmițele-mi de oi
 Și dau drum horei pe cale
 Tot privind ades napoi :
 „Drăguliță, puiculiță,
 Vin pe séră cum îți spun
 Aduc crini și garofițe
 Alba-ți frunte s'o 'ncunun.
 Până când va să se culce
 Sórele, și-oiú renturna.
 Dorul meú cu drag, cu dulce,
 P'al teú sin s'a legána.“

Astfel trec zilele mele
 P'al vieții scurt hotar ;
 Mână mânc din floricele,
 Din isvórá beú nectar.
 Depártat de trista țéră
 Uit de bieții muncitori,
 Ce de lucrări și povară
 Per cu zile — adese ori.

Când țeranul neferice
Scaldă brasa 'n plânsul seǔ
Eǔ p'a codrilor potice
Țic în fluer cântul meǔ :
„Sunt păstor. A mea viață
Nu o schimb c'un suveran ;
A mea n'are nori și ceta,
Luǔ și somnul i dușman !“

Amazona.

 nobilă făptură d'o grație supremă, —
 Purtând pe fruntea dalbă pompósă diademă,
 În curtea sa domnescă din frunđe vii și florī,
 Zîdită-asupra culmei ce-și jócă cóma 'n nori, —
 Se primblă pe mosaic, sacrată mult plăcerii
 În cartea ce conține a muselor misterii,
 Pe sofa purpurie se lasă 'ncet, a lene,
 Și doi luceferi limpedi ce ard sub a ei gene
 Iluminéză fața unui brav cavaler,
 Carele 'n gând o vede un ânger alb din cer.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— „Voinice! — întreabă gingaș mărăța Amazónă, --
 Doar inima-ți e dusă cu dor la vr'o cocónă,
 De stai, cași un idol, cu limba amortită,
 Când traiaul ți-ar fi dulce, și lumea mai iubită?
 Saū nu mă cunoscī doară că-s tineră femeie
 Ce pórtă 'n sin divina amorului, schintee:
 Odor de 'nsuflețire la fapte glorióse,
 Isvor de mângăere simțirei dureróse?
 Saū cugetu-ți alérgă în vremea cea trecută,
 Când arma-ți făcea 'n lupte minune necređută:
 Sub ochii albei dīle cu-o mână de flăcăi
 Da lecții la o lume pornită 'n rele căi?

Voinicul dice 'n sine: „tăcerea este mīere;“
 Pe buze însē scapă un zîmbet, de plăcere.
 Frumósa Amazónă vėđėndu-l se suride
 Și-un graiū bogat de farmec gurița i-o deschide:
 — „Copile! Rīdi de mine?.. De ce nu dici nimică?
 În ochi-ți mari, sirenicī, așa mă par de mică?
 Ne démnă de o vórbă a limbei ce odată
 În basme și poesii era îmbelșugată?“

Voiuicul, ce-aste vorbe în inimă le 'ncrestă
 Spre ea întinde brațul dîcînd: „Scumpă nevastă!
 Ce-mî faci vieța dulce și 'n vremile amară
 Și iarna-mî așternî calea cu crini de primăvară,
 O, bine ți-se șede făcînd atâte glume,
 Ce pôte nemurirea ți-or căștiga în lume.
 Ah, vină, șeđi în brațu-mî, divină consolare,
 Înșira-apoi povestea din dare pân' la mare!
 — „Copile! Rîđi de mine! Și totași sărutare
 Ți dau că-î pentru tine și am inimă mare
 Și plină de amorul celor ce me iubesc
 Și cînd mă ved, și glasu-mî aud, întineresc.
 Imi pare, că și-acuma trăesc în acea vreme,
 Cînd hora bătăliei sunând aerul geme;
 Cînd tu cu clăbēțarii cu sufletele mari
 Dēdeți în foc rușinei dușmanii seculari,
 Și lumea 'n opincî rupte vedea giganți eroi;
 Eū, stînd în prējma vōstră, priviam rîđînd la voi;
 S'iam c'a vōstre arme le pōrtă Dumneđ-ū
 Să faceți gintea mare și splendid cuibul seū ...
 În locul, unde Deul și Alah se lovira,
 Așa-mî plăcea în doine să 'nnalțe a mea liră
 Bravurile celora cinstiți cu rane grele,
 Făcēndu-le balsame din lacrimile mele,
 Și o, ce bucurie sîmțiam atunci în mine,
 Cînd se sculaū din mōrte luând armele 'n mîne
 Și iar plecānd sub stēgul, ce 'n luptă îi rechiamă!
 „La foc grăbiți fi, iară? diceam; ei diceau: „Mamă!
 Ne ducem veseli, că-unde cu noi e gāndul tēū
 Acolo e norocul și 'n ceasul cel mai greū!
 De-ar fi acele timpuri de nou să se rēntōrne
 Ca lumea inimicā în fund să o restōrne,
 Eū singurā ași prinde din nori fulgeru 'n mână
 În međul dușmāniei s'arunc mōrte pāgānă;
 Să-mî fac cuibul mai mare, să-l țes cu flori de fragi,
 Să fiū tot mai iubitā la pāunași-mi dragi!“

Așa vorbi Amazona unū Fēt-frumos viteaz
 Care 'n brațe legānāndu-o o sărutā în obraz.

Pe atunci corul maestru din a silvei lăutarî
Le 'ntona 'n frunze poeme de şoimaniî legendari
Şi de nimfe ideale, ce trăiesc încă 'n poveste
Rămasă din visul dulce a lumii ce nu mai este.
Se părea, că 'n fericire se avântă peste nori
Cuibul dînei, tîsut mîndru din „foi verzi şi albe flori,
Şi cu fire de păingin* atîrnat de orizon,
Că nu cumva să s'atingă de al lumii trist bison . . .

Blăstemul trădatului.

„Cine mă 'nvătă-a iubi
N'aibă loc unde muri.“

 Dubiămu-te ființă mai mult ca-a mea vieță,
 Un slav eram cu chinu-mi să 'ncânt sufletul teū.
 Credeamu-ți jurământul și prin a vieței ceta
 Trăiam, gândind că lumea întrégă-ī eliseū.

Dar tu erai perfidă, păgân sufletu 'n tine,
 Ca șerpele inima-mi de mörte o ai mușcat . . .
 Clădiși pe fericirea-mi un munte de ruine
 Pe cari plâng și nopte cu peptul sângerat.

Me mir cum n'avuși milă de juna mea ființă
 De 'n cele mai dragi ore vruși să mă 'ngropi de viu.
 Să soiū că trăiesc încă rēmase-mi suferință
 Etern să mă muncescă pe tristu-mi căpătiu.

Ci dacă este 'n ceruri dreptate nu se pote
 Să trecă fără plată un fapt așa barbar.
 S'ajungī anī de poveste tīrīndu-te pe cöte
 Purtând în sinu-ti focul ce arde în tartar.

Să-ți pară că de-asupra-ți tot fulgeră trēsnesce
 Și-ți cade pe cap cerul cu-o nopte de urgiī.
 Să cređi că sub picioru-ți pământul se clătesce
 Să fugi cași nebunul, de spaīme prin pustii.

Să plângi, dar să n'ai lacrimī; să ceri stăruind milă,
 Și glasu-ți ca 'n pustie se pērdă ne-audit
 Să fii monstru pe lume, chiar sorții să fii silă.
 Iar chipul meu în sânge să-l veđi necontentit.

Acest flagel al sorții să 'ncete num'atunce
Când eū me voiū rēntóree la tine, lăcristând
Luându-te pe brațe voiū dīce : „Ánger dulce!
Venii să iūbesc iară la sinul teū plăpând!”

Epistolă.

— La o madamă. —

Amabilă femeie! Să dea Dumnezeu,
 Să te-afle aste orđuri așa cum doresc eű!
 D'ași sci, c'asta dorință întogmai s'a 'mplini,
 Cu jumătate vieță mai tiner doar' ași fi.
 Mai mare 'ndestulire eű nu simț pe pământ
 Ca-atunci, când se 'mplinesce o rugă, un dor sfint.
 Dar' mărturisesc sincer, că nu-mi place să-ți scriu,
 Vădend din depărtare cum ochi-ți vėrsă riű
 De lacrimi, totdeuna, la rarile-mi scrisori;
 Eű nu sciű, placu-ți tare deși nu-s' scrise 'n flori,
 Orī jelea te apucă, că aniű vin și trec
 Și eű, strein, în lupte vieța mi-o petrec,
 Gonit, ca pelicanul, de vėnturi prin pustii...
 Când asta-ți e durerea, ah, trebue să sciű,
 Că eű cu a mea sörte de mic m'am împăcat
 Și țin, că tóte-s' bune așa cum mi-le-a dat...
 Nainte ea cu stimă închin genunchiul meű
 Că 'n lume ea-ı reginte, ca 'n ceruri Dumnezeu!
 E drept, că-ades e omul de sörte crud atins,
 Dar' leacu-ı lângă sine avend isvor de plăns.
 Apoi vicleana lume, p'un biet de rele tuns
 În ochi compătimesce și-l rıde în ascuns,
 Căci firea omenescă a fost, e și va fi
 Puțin cam pădurėță, orī cűt s'a polei.
 Cu asta sunt la cale. Mė mir însė când dicı,
 Că eű nu sunt prea sincer și tac multe d'aicı!
 O pasere pribeagă dacă-ai vėđut zăcend
 Cu aripile rupte, cu peptul sangerand,
 Și totuși, câte-odată, cāntand voios și ea,
 En dă-te, dă, pe gânduri... și-ı sci vieța mea...

Natura mult mi dragă : o stéuă când zăresc
 Vorbind d'amor cu-o flóre din plaiful pitoresc ;
 Când cântă filomela pin verdele tufiş,
 Gândacii si greluşii colindă seceriş,
 Simţesc o veselie şi-mi mişc harfa şi eū,
 Deşi sciū, că pismaşii se rîd de cântul meū.
 Dar cânt, să le fac voie pâna sunt vii, că morţi
 S'or bucura cu mine, l'un loc, d'aceleşi sorţi . . .
 Acum e séiă. Somnul mă plécă, ostenit
 De diuă, pe când gându-mi la tine e răpit . . .
 Te rog, nu-mi mai da vină d'acum, că sunt tăcut,
 Mă vatēmă-asuprirea, când fac ce-î de putut.
 Mai multe d'o-cam dată eū nu pot releva.
 La timpul seū îmi spune decă-am uitat ceva
 Şi până-atuncî primesce a mele sălutări :
 S'aibî partea cea mai bună de bine-cuventări !

Păun Codiș.

— Baladă. —

I.

Săra sórele sfința,
 Mama bună 'n pat zăcea,
 La dulcele-î fiu căutând
 Și din gură cuvântând :
 — „Păun, dulce pruncul meu !
 Așa mă simțesc de rău,
 Cât pâună mâne ușor
 Se póte 'ntempla să mor.
 Vină dá-mi o sărutare
 Să-ți dau binecuventare,
 Și murind cu dorul teú
 Te 'ncredinți lui Dumneđeú.
 Deosebit am a-ți spune :
 Nu iubi pâună-î fi june
 Fete mândre din câmpii
 Că te bagă 'n primeđii.
 Păun Codiș asculta,
 Sușcăia și lăcrima
 Că jelia pe maică-sa
 Cum se luptă cu mórtea.
 Iară după-ce muri
 Păun tóte pregăti ;
 O 'ngropă cu șapte popi
 Lângă-o eruce între plopî,
 Ca s'o plângă frunđele
 Când suffă vânturile.

II.

Păun Codiș supărat
 Plânge 'n margine de sat :

„Dómnne! Urde să mă duc?
 Că sunt sîngur cași-un cuc.
 Dómnne! Ce să mă mai fac?
 Că-s ca lipsa de serac,
 Nicî n'am neamurî, nicî n'am banî
 Numai grije și dușmanî.
 M'ași băga păstor la oi
 Dar nu sciũ dice 'n cimpoi;
 M'ași duce la lucru 'n câmp
 Dar de gîndurî nu am tîmp;
 Mi-ași face 'n codri moșie
 Dar sunt slab de hăiducie.
 Mě voiũ duce dar ostaș
 Să mă fac păciî viășmaș “

III.

Jos pe Criș in cel oraș,
 Păun Codiș e ostaș;
 Légă armele la bi_eu
 Și rógă pe Dumneđu
 Să trimită bătălie
 Ca să-și facă vitejie.
 Dorul seũ se și 'mplini
 Că 'ndată veste vini
 Să se gate totî de loc
 C'au să plece mîne 'n foc.

IV.

Cînd dorile se crepa
 Și lupta se începea
 Cu o tabăra de turci
 Ce tragea creștinî în furci
 Păun p'unde străbătea
 Pre turci morți îi grămadia.
 Căți de mórte aũ scăpat
 La fuga s'o 'ncarăbat,
 Pâna-a casă, 'n Těrigrad,
 C'or vėđut că fórte scad.
 Păun Codiș, cel fecior,
 Îi urma și 'n țera lor;
 De cale fiind călcat
 Și flămând și însėtat,

El se trase 'ntr'un chiose,
 Doară turcii nu-l cunosc.
 Însă turcii gospodari
 Se 'nholbaū cu ochii mari
 Și pe faioșul fecior
 Văd că nu-i de legea lor.
 Îndata se sfătuia
 Fată mândră trimatea
 Să 'ndrăgescă pre Păun.
 Să-l adape cu vin bun.
 Dar fata, cum îl vădu
 Cu gena sēm̃n îi dedu,
 Să nu 'nghiță strop din vin
 Că-i mestecat cu venin,
 Păun bine pricepea
 Vinul veseli mi-l primia
 Și la gură și-l ducea
 Însă nici un strop nu bea
 Ci pe haīne mi-l vēr̃sa,
 Apoi fata sār̃uta
 Și din graiū îmi cuvēta :
 „Turcilor, nāucilor !
 Nu vē bucurați că mor ;
 De mor ađi, să sciti că māne
 Și pe draci înviū cu mine.
 Bine-ați face să-mi dați pace
 Să-mi petrec cum mie-mi place,
 Să duc veste pe la noi
 Că nu-sū pretenī cași voi !“
 Când acestea le đivea
 Și fata cu el ducea ;
 Hanul sta și se bocea ...

V.

Când era la međ de nópte
 S'adunară turcii glóte
 La chiosc și bat în porțe :
 — „Hanule ! Grābesce fórte,
 Deschide ușile tóte,
 Că ai să ne dai socóte !

Să prindem creștinul câne
 Ce-a luat conac la tine
 Și are să plece mâne,
 Îl cere bașa la sine !
 Hanul din ușe le ȳice :
 — „Creștinul nu este-aice !
 Nu cred că-î suflet curat
 Că-a perit ne observat,
 Inima mi-o sdruncinat.
 Fraților în Mahomed !
 Eu știu bine și vă cred
 Că aveți crâncen firman,
 — Doară chiar dela Sultan —
 Pe creștin ori viu, ori mort,
 Să-l duceți la bașa 'n cort :
 Aideți frați, iute să blem,
 Doară 'n cale-l ajungem
 Să-mi iaș fata dela el
 Și să-l duceți la îmblăceli.”

VI.

Pe drum turci alérgă 'n vrav,
 În urma lor nor de prav
 Cătră cer se rîdica
 Și vésduhu 'ntuneca.
 Când la Dunăre ajung
 Le ȳice vizirul Thung :
 „Fraților, așdem napoi,
 Că norocul nu-î cu noi.
 Pe apă-î negură grea
 Nu vedem nimic pe ea.
 Mergem toți c'um gând așa
 Să-î povestim lui bașa,
 Că cânele de creștin
 Sub cetatea de Vidin,
 Când pre noi că ne-a zărit
 El în apă a sărit
 Și l'am văȳut cu ochii
 Mortu în vnda Dunării
 Când așa se sfătuiău
 Și de cale se gătau

Pe Dunăre s'auđia
 Glas creștin ce resuna :
 „Turcilor, năucilor !
 Fiți a mamei dracilor !
 Ve-am tuns bine și ve-am ras
 Și nehódelor ve las !
 Iar mă duc în țera mea
 Însoțit d'o mândră stea
 Cași care 'n țeră vóstă
 Nu cred alta să fi fóstă.“
 Vizirul se turbura
 Limba 'n gură și-o mușca ;
 Blastemând el se ducea
 Și luí bașa povestia :
 Că cănele de creștin
 S'o 'nnecat lângă Vidin
 Și 'n apă pe fund innótă,
 N'a putut de-fel să-l scótă.
 Bașa tare mánios
 Scóte paloșul tăios
 Și răcnesc : „Ce ve-am spus
 N'ați făcut. Nu mi-ați adus
 Creștinul în cortul meu
 Mort orí viú, să-l ved și eú,
 Acest lucru răú și prost
 Mi-l plătiți cu capul vost.“
 Când điaua că se făcea
 Treídecí de turcí morți zăcea ;
 Cine vedea, toți đicea :
 Turcíi șciu face legea !

VII

Când Păun și cu fata
 În luntre, trecea apa,
 Fata-și lasă pėru 'n vėnt
 Și cāntă un dulce cānt :
 „Voínice viteaz
 Dulce la obraz !
 Cāt veí fi în lume
 Cu frumosu-ți nume

Bunul Dd̃eu
 Fie scutul teŃ !
 Că-cî ai m̃entuit
 Din cuibul urit
 Fată de creștin
 Curată la sin.
 Locul meŃ natal
 E mândrul Ardeal
 Unde-avui odată
 O mamă și-un tată
 Și trăiam în bine
 Cînstind pe orî-cine
 Da 'ntr'o țî cu sóre
 Di de s̃erbătóre
 Turcii că-mî întrară
 Fără veste 'n țeră,
 Pe părintii mei
 Și pe mulți cu ei
 Măre î omorîră,
 Avera răpiră.
 Pe mine din sat
 Cu ei m'aŃ luat
 Și la han pe banî
 M'aŃ dat, ađî doi anî.“

Fata trist plîngea,
 Păun o jelîa
 La sîn o strîngea
 Și o mîngăea :

„Nu mai plînge scumpa mea
 Că me dóre inima !
 Fii voiósă, că-cî acum
 A scăpat din negrul drum
 Și 'n pace suntem la mal ;
 D'aici mergem prin Ardeal !“

VIII.

Păun Codiș cu fata
 Tot Ardealul mi-l umbla,
 Dar nime nu-î cunoscea
 Și-amăriți munții trecea

În țările românești
 Cunoscute din povești.
 Pe un deal, l'o mănăstire,
 Ce sta 'n vechia sa mărire,
 Amândoi s'opresc în loc
 Și se rógă cu mult foc
 Ca să-î scape Dumnezeu
 De necasuri și de reu
 Iară cuviósa fată
 Cu inimă mult curată
 Se 'nchină călugăriță
 La a maicelor stăriță.
 Păun o sărută dulce
 Și în țera sa se duce
 Lăcrimând și cuvântând:
 „Fată sfintă! Ânger blând“
 Rógă-te lui Dumnezeu
 Și pentru sufletul meu,
 Să-mi întindă darul seú,
 Că la nime nu fac reu.
 Glasul téeu e glas curat
 Și póte fi ascultat!“

IX.

În a codrilor desis
 Sede 'ngândurat Codiș:
 Face-s'a plugar pe sate
 Sau ostaș iară 'n cetate.
 Dar află totuși mai bine
 Cu armele ce-s la sine
 Să se dea la hăiducie
 În a codrilor pustie,
 De păstor la capriori
 Să dórma 'n culcuș de flori.
 În scurt timp, pe vreme bună,
 Sesezeci voinicî adună
 Cari în bine și în reu
 Toți urméza sfatul seú.

X.

Câți bocotani sunt în țeră
 De gróză erau să péră,

Că-î scormonesc nóptea smeî
 Ce due banî mulţi dela ei,
 Şi le dejmesc turmile
 Şi 'n codri-şi perd urmile.
 Iară ómenii seraci
 Aveaũ banî, mâncaũ colaci,
 Şi se rógă 'n bisericî
 Pentru-a codrilor voinicî,
 Să-î ferescă Dumneđeũ
 De pacoste şi de reũ.
 Ci vânturî rele-aũ suflat
 Vestî straşnice la 'mperat,
 Ce l'o 'ntristat peste modru
 Că-î Păun hăiduc în codru,
 Face pagubi nemeşiei
 Şi dă milă sërăciei.
 Şi craiul dëdu porunci
 La ostaşii ceî mai prunci
 Douë sute şi cincideci
 Cu-arme bune de la greci
 Să pornescă pe gârluni
 La vënatul de păuni.

XI.

Pe sub póla codrilor
 E bătae şi omor
 Mulţi ostaşi a craiului
 Cu şoimaniî codrului
 Se măsură în puterî,
 Făcënd morţiî dulcî plăcerî.
 Dar ce să veđi? În scurt tîmp
 Toţi ostaşi-sũ morţi pe câmp;
 Iar céta voinicilor
 Cântă 'n vërfu codrilor:
 „Craiule! Aî bunătate
 Lasă placul d'a te bate
 Cu copiî codrilor
 C'aũ pe draci în ajutor!“

XII.

Sus la craiul veste vine.
 Că bătaea n'a curs bine:

Ostaşii zac pe hotar . . .
 Craiul suspină amar
 Si clocesce negru gând,
 Cum va 'ncepe altul rënd
 Să dee mormântului
 Pre Păun şi soţii lui.
 Decî împlu ţera de veste
 Că un leu la curte este,
 Si celui ce-a sta cu el
 Fără armă în rësbel
 Îi dă fata de soţie
 Şi-o parte din avuţie.

XIII.

La curtea mare crăiescă
 Vine-o lume boeréscă
 Din vitejii cei mai mari,
 Câţi pedestri, câţi călari
 Toţi cu-un cuget toţi c'un dor
 Să-şi probeze braţul lor
 Cu puterea unui leu
 Crunt, puternic, ca şi-nn smeū.
 Pentru fată dragostósă
 Si averea-i mult frumósă
 Mulţi copii, fără noroc,
 Sar în apă, sar în foc.
 Mulţi cu leul se luptară
 De mórte puţinî scăpară.
 Dar şi câţi aū mai scăpat
 Fórte trişti s'aū depártat.

XIV.

Într'o ăi, de diminétă
 Când dorile cu dulcétă
 Se uitaū la codrul verde
 Unde Păun Codiş şede,
 Legănat în gânduri multe
 Chiamă soţii să-l asculte
 Ei în juru-i se adună
 Şi-l ascult cu voie bună:
 „Dragilor, ortacilor!

M'a cuprins un mare dor
 Să me cobor la câmpie
 Ca să fac o vitejie. . . .
 Sus, la curtea cea crăiească
 Unde-î lume boeréscă.
 Doară și voi sciți de veste
 Că la curte, mare, este
 Fată mândră cași-o flóre
 Ce n'are sémén sub sóre,
 Si cu focul ochilor,
 Mâncă feți codrilor,
 Cu farmecul graiului
 Mâncă feți plaiului.
 Si vestea așa s'a dat
 Că acela i-a fi bărbat
 Si părtaș la avuție
 Care-a face vitejie
 Să probeze brațul seú
 Cu puterea unui leú,
 Si l'a 'nvinge
 Fără sânge . . .
 Mă duc dară fraților,
 Să arăt boerilor,
 Că și-un om cu nume mic
 Încă póte fi voinic.
 Nu mă duc ca să rămân
 Ci tot mai mândru să vin,
 Că n'am lipsă de soție
 Nici de multă avuție.
 Îmi mai place traíu 'n codru
 După vreme și cu modru,
 Că-cî în codri pe potică
 Deși vèd că frunđa pica
 Nu port frică
 De nimică.

XV.

Când s'arată dorile
 Și șărută florile
 Păseri triste cântă 'n vale
 Și împlu codrul de jale

Că voinicul de Codiș
Iese-afară din desis
Și se duce peste plaiu
Horind dulce 'n al seǔ graiǔ :

„Nu plânge potică
Că frunzile-ți pică,
Că-cǐ la prima-véră
Veǐ fi verde iară
Și 'n frumósă-ți póla
Când dorii se scóla
Paseri vor se cânte
Dilele-ți sǐ 'ncânte.
Iar eǔ, care 'n lume
Fac jalnice urme
Nu sciǔ ajung iară
Mândra primă-véră
Dar dac'a mea sórte
Mi-ar aduce mórte,
Atunci, pentru mine,
Fă atâta bine:
În verdea ta póla,
Când dorii se scóla,
Miǐ de păserele
Și fluturi cu ele
Fă să mi-se strîngă
Și-o ȓi să mă plângă.
Iar de-mǐ va fi bine
Să mai viǔ la tine
Mai dă-mǐ loc de casă
În frunza ta désă.
Iar voi frați de cruce,
Vǐ rog cu graiǔ dulce,
Cât voiǔ fi departe
Să nu luați parte
La fapte urite
De mine oprite.
De nu vin în grabă
Voi umblați în trébă
Și căștigați scire

De-a mea viețuire.
 Și de-a fi să fie
 Să cad în robie
 Atunci mișcați toate
 Să mă puteți scote,
 Ca d'oiu peri eu
 Și de voi e reu!

Triști ortaci asculta
 Și cu lacrimi cuvânta:
 „Nu te lase Dumnezeu,
 La primejdi și la reu;
 Noi cu sufletul curat
 Vom urma frațescul sfat!”

XVI

Sus la curtea cea crăiescă
 Este și sărbătorască.
 Mulți boeri din cei de frunte
 Rîd pre un copil de munte
 Ce cerea, craiul să-și dea

Învoiela ca să stea Biblioteca Universității Cluj

Cu cel leu la bătălie
 Ca puterea să i-o scie.
 Toți boerii mi-l rîdea,
 Craiul voie nu-i făcea,
 Și-i dicea: „Măi, cenușer,
 Nu-ți da aer de boer
 Că-cî cum veți leul, de loc
 Te topesci ca cîra 'n foc...”

Atunci fata craiului,
 Mândră flóre-a plașului,
 La feréstă se ivesce
 Și din grai așa vorbește:
 „Nu vedeți copilul mic
 C'ar putea fi un voinic
 Ce trăiesce pe potică
 Ținînd totă țera 'n frică?
 Las' să 'nvingă el pe leu
 Să mi-l fac drăguțul meu!”
 Păun Codiș înțelege
 De ce craiul îi dă lege
 Să se lupte cu leul;

Paun luptă ca smăl
 Si pe leū însă-l învinge
 Fără ca să facă sânge.
 Câți boeri fură de față
 Nu mai suceă pe mustéță
 Si pe cода ochiului
 Priviaū fiul codrului,
 Care craiului grăiesce:
 „Domnul meū! Acum primesce
 Mulțămită de la mine
 Că-mi făcuși atâta bine
 Să măsor cu brațul meū
 Ce-ī puterea unui leū.
 Dar pentru-a mea vitejie
 Nimic nu-mi trebuie mie;
 Deci te rog lasă-me 'n pace
 Să mă duc pe unde-mi place.“

Atunci fata craiului,
 Mândră fiică a plaifului,
 Duce lin tatălui seū:
 „Tată, tată, scumpul meū!
 Acesta-ī Păun Codiș
 Din a codrilor desiș.
 D'aici tată, nu-l lăsa,
 Că eū sunt soția sa
 Iar de merge, atunci și eū
 Merg cu el, că-ī soțul meū.“

XVII.

Lina, fiica plaifului,
 Dalba flóre-a raifului,
 Iese-afară din chilie
 În curte și cu mândrie
 Cătră Păun așa dice:
 „Ce voesci să faci voînice?
 Nu-ți vrea inima se scie
 Că eū sunt a ta soție?
 Si o parte din domnie
 Ai cu mine avuție?”

Chiar să știu că nu ți-s dragă
Te urmez în lumea 'ntrégă,
Că d'ași avea ori cât bine
Nu pot trăi fără tine."

Păun Codiș răspundea:
„Fată mândră, draga mea!
Tu ești mare, eu sunt mic,
Tu ai mult, eu n'am nimic,
Tu ești domnă pe câmpii,
Eu rob codrilor pustii,
Nu putem să ne iubim,
Mai pațin să ne 'nsoțim."

Atunci mândra plafului
Tot farmecul graiului
Și-l adună și vorbește
Pre Păun mi-l dobândește,
De o duce pe coline
Unde-s junii cu minți bătrâne.

XVIII

BCU Cluj, Biblioteca Județeană Cluj
Coloș în fundul codrilor

Plânge flórea florilor
Și dicea cătră Păun:
„Dragul meu, bărbate bun!
De-ce nu ți-s drăgostósă?
Doară nu-s destul frumósă?
Dacă merg pe nópte lină,
Nu te ved o săptămână;
Și când mergi pe ziua dragă
Nu te ved o lună 'ntrégă.
Ori ce dic, tu nu vorbești,
Inima mi-o vestețesci.
O, te rog cu Dumneđeu,
Pune mâna 'n sinul meu,
Veđi cum bate inima,
Că-î aprópe mórtea mea!
Scump bărbate, să nu mor,
Implinesce al meu dor,
Și decumva mă iubesci
Trebue să-l implinesci:
Spune tu la iubita
În ce stă puterea ta?

Să mă rog lui Dumnezeu
 Să ți-o țină tot mereu.
 Păun Codiș își punea
 Mâna pe inima sa
 La nevastă 'n ochi privia
 Și cu lacrimi-î dicea :
 „Lină. Lină draga mea !
 Dómnne, mare-î vórba ta ;
 Ori ce-a-î cere și ce-ți place
 Ți-aș aduce și ți-aș face
 Dar cu asta ce mi-o ceri
 Îmi faci grósnice dureri...
 Dar să nu mă osândesci
 Voi face tot ce doresci,
 Ca să scii, că te iubesc
 Din suflet, cu foc ceresc.
 Puterile mele sunt
 Într'un fir de păr cărunt
 Ce 'n drépta după ureche
 Stă singur, fără păreche.

XIX.

Dela curtea cea domnescă
 Vine poșta 'mpērătéscă
 Că craiū Roșu e pe mórte
 Și la el doresce fórte
 Pe Lina și pre Păun
 Să le dee un sfat bun
 Și o binecuvântare
 Și domnia lui cea mare.
 Păun Codiș si Lina
 Se 'ntrista și suspina ;
 Și nu lasă-un ceas să trecă
 Ci de loc în cale plécă
 Când la curte ajungea
 Craiul Roșu se făcea
 Că așa de rău i-ar fi
 Cât nu póte nici vorbi.

XX.

Sus în curtea craiului
 Din mijlocul plaifului,

Cine-va trage pe mórte
 Că-î lumină peste nópte
 Păun Codiş şi Lina
 Priveghia cu lumina.
 Când Păun se odihnea
 Ostănit de cale grea
 Craiul capul rădica
 Şi dicea cătră Lina :
 „ — Lina, drag sufletul meu,
 Mor, că-mi este fórte greu.
 Decî avere şi domnie
 O las lui Păun şi ţie.
 Însă până ce sunt viu
 Aşi dori tare să sciū
 Că Păun are puteri
 Să păzescă-aceste ţeri?
 Şi 'n ce stă puterea sa,
 Întrebă-l tu, fîca mea,
 Apoi îmi spune şi mie.
 Ca să mor cu bucurie !”

Lina tare suspina
 Şi din graiū dicea aşa :
 „ Tată, tată, bunul meu!
 Dacă nu te-aş iubi eū
 Nu ţi-aş împlini ce ceri;
 Dar să-ţi uşor din dureri
 Eū mă umilesc şi-ţi spun,
 Că puterea lui Păun
 Stă într'un fir de păr cărunţ
 Fórte fin, fórte mărunt,
 Şi 'n dreptă după ureche
 Stă singur fără păreche.”

Craiul atunce dicea :
 „ Mergi, culcă-te fîca mea,
 Că şi eū me simţ mai bine
 Şi-aşi dormi, lăsat pe mine !

XXI.

Lina 'n pat se odihnesce
 Şi nici că se nădăesce

Că craiū Roşu se scula
 Şi 'n pripelă-şi aduna
 Pe argaţii cei mai reî
 Şi merg la bărbatul ei.
 Păun Codiş lin dormia,
 Craiū Roşu iute-î smulgea
 Firul cel cărunţ de pěr
 Şi pe el mi-l strînge 'n fer;
 Şi 'n podrum întunecos
 Mi-î rătăză capul jos;
 Apoi îi sapă mormênt
 Şi-l îngropă sub pămênt.

XXII.

Când se vèrsă dalbiî dorî
 Lina plină de fiori
 Se deşteptă dintr'un vis
 Şi alérgă tot în plâns...
 Să vedă bărbatul seü,
 Nu i-a căđut ceva reü...
 Ea în tot locul mi-l cercă
 Dar în urmă-î nu mai calcă.
 Lina cu amar plângea
 Şi strigându-l îi părea
 Că aude un glas sfînt
 Rêsunând de sub pămênt:
 „Lină, Lină, draga mea,
 Rêu mă dóre inima,
 Că pentru credinţa ta
 Eü mi-am perđut vieţa!...
 Spune tu tătâne-têü
 Că-î cer bine pentru rêü
 Iară tu iubită mea
 Trăiesce cum vei putea!“
 Lina rêü se spăria,
 Lina iute 'nnebungia...
 Curtea 'n vaet deştepta
 Şi din gură cuvênta:
 „Tăică pentru Dumneđeü,
 Ce-ai făcut cu soşul meü?...
 Decumva de pe pămênt
 L'ai trimis la domnul sfînt,

Fii și cu mine crudel
 Și mă trimite la el! "...
 Din podrum din cel mormânt
 Tot răsună glasul sfînt;
 „Craiu Roșu! Scump socrul meu!
 Îți cer bine pentru reu...
 Iar tu Lină, draga mea,
 Trăiește cum vei putea!..."

XXIII.

Păun sub gliile reci
 Dórmee somnul cel de veci
 În podrumul craiului,
 În mijlocul plașului
 Unde flórea rașului
 Veștețesce 'n jelea lui.
 Ortacii lui Păun ies
 Din codri și merg pe șes,
 Și-l tot caută și-l tot cêrcă
 Dar în urmă-î nu mai calcă
 Vestea umblă pe câmpii
 Că-a rămas codrii pustii
 Și de mîierle și de cucii
 Dar mai tare de haiducii...
 Căci frumósa plașului
 Cu farmecul grașului.
 Și cu focul ochilor
 Stînse vieța tuturor.
 Însă și astăzi d'atunci,
 Când dă frunța verde 'n lunci
 Și Păun învie iară,
 Că vin păsările 'n țeră
 Și din dorii până în séră
 — Într'o dî alésă 'n véră —
 Jos în póla codrilor
 În vèrsatul dorilor
 Prin copacii, lângă isvor
 Mi-l cântă frumos în cor:
 Că 'n lume cât a stătut
 La nime reu n'a făcut!

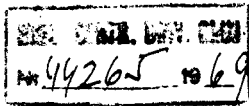
Maî nainte și acum . . .

Maî nainte când și mintea îmi era maî sburătore
 Și din nopțile întinse îmi facea ȃile cu sóre
 Aveam tot tabloul vieții într'o vie 'nchipuire:
 Plin de florî, de bucurie, de ncântări și fericire.
 P'a mea liră jucau cânturî ce lungesc dulcea vieță
 Legănată 'n visurî suave sub eter fără de cėtă.

Ađi când mintea-mî e matură, a mea scumpă ilusie
 A murit pe glia rece a lumîi de miserie:

Ce 'n ideî mi-a lucit aur, în real apare' sgară,
 Inimile mari credute — larve hîde în natură . . .

Dute-acum Musa mea 'n lume, -- ți-ai făcut fatalul veac;
 Eú în birt îmi rădic șatra, îmi beú lira si-apoi — tac!

CUPRINSUL.

<i>Prefață</i>	pag.	3	<i>Căpcâni</i>	"	42
<i>Motto</i>		4	<i>Luntrea</i>	"	43
Poesii.			<i>Suspine</i>	"	44
<i>Rugăciunea</i>		5	<i>Glas din munți</i>	"	45
<i>Fericire</i>		6	<i>Nița</i>	"	46
<i>Moșneagul</i>		7	<i>Chiriașul</i>	"	48
<i>Oftare</i>		8	<i>Când aș fi</i>	"	50
<i>Intre cruci</i>		9	<i>Fericit</i>	"	51
<i>Nu mai cântă</i>		11	<i>Pe colina</i>	"	52
<i>Mărturisirea</i>		12	<i>Resări lună</i>	"	53
<i>Lopătare</i>		13	<i>De voim</i>	"	54
<i>Așa stăm</i>		14	<i>Ostașul</i>	"	55
<i>Două stele</i>		15	<i>Catiță</i>	"	56
<i>Cortulă teă</i>		16	<i>Cântec</i>	"	57
<i>Pe sub ulmi</i>		17	<i>Lumea raiu</i>	"	58
<i>Cărarea cea vecină</i>		18	<i>Lângă cruce</i>	"	59
<i>Teiul meu</i>		20	<i>Frunđuțiță</i>	"	60
<i>Idiotul</i>		21	<i>Odată încă</i>	"	61
<i>Suferință</i>		23	<i>S'aū lățit</i>	"	62
<i>Veste</i>		24	<i>Bela dela Zimbru</i>	"	63
<i>Lament</i>		25	<i>Doină</i>	"	64
<i>Scrisórea</i>		26	<i>Numeuita</i>	"	65
<i>Vântul suflă</i>		27	<i>M'a cuprins</i>	"	66
<i>Revedere</i>		28	<i>Căința junelci bētriân</i>	"	67
<i>Plângere</i>		29	<i>Nu voiū uita</i>	"	68
<i>Timpul dulce</i>		30	<i>Fraților mei</i>	"	69
<i>Spiritul Carpaților</i>		31	<i>Mi-ar plăcé</i>	"	71
<i>Te duseși</i>		34	<i>Turturică</i>	"	72
<i>Părerē</i>		35	<i>Înșelata</i>	"	73
<i>Îngrijitul</i>		36	<i>Drăguță</i>	"	74
<i>În zădar</i>		37	<i>Pe islazul</i>	"	75
<i>Elisa</i>		38	<i>Amintire</i>	"	76
			<i>Copiliță</i>	"	77

Când luna	pag. 78	Rivalii	pag 124
Lasă dragă	" 80	Rătăcită în pădure	" 129
Șoim Șoiman	" 81	Șed la umbră	" 132
Ădio	" 83	Ăm ăubit'o	" 133
Răspuns	" 85	Un dor	" 134
Aș vré să uit	" 86	Robul vieții	" 135
Femee	" 87	La Roza	" 136
Maică	" 88	Visul Minei	" 137
Grădina	" 89	O lacrimă	" 139
Desamăgire	" 90	Cântecul voinicului	" 140
Păserică cântă	" 91	Foișóre	" 142
Un vis	" 92	Mândră	" 143
Capela	" 93	Ellei	" 144
Cătă frundă	" 96	Sub aripa	" 145
Rîul plânge	" 97	Banditul	" 146
Regina	" 98	Căpitani	" 148
Pe Dumbrava	" 100	Cerșitorul bun	" 154
Stéua mea	" 101	Marș	" 157
Vlad și Vióra	" 102	Gemenii sermanii	" 159
Leacul	" 106	Săvenir dela Biharea	161
Răsbél	" 107	Renas bun dela țeră	163
Vulturii crucei	" 111	Hora păstorului	" 164
Apostolul pierdut	" 115	Amazona	" 167
Infidela	" 117	Blastemulă trădatului	170
Ea și el	" 119	Epistolă	" 172
Fido!	" 121	Păun Codiș	" 174
Nóptea de iérnă	" 122	Maí nainte și acum	" 192

Erori de tipariu:

- Pag. 21. strofa 3. şirul 3. în loc de : al sėu—cetesce : al tėu etc.
" 11. " 4. " 3. " " " : voi— " : cu etc.
" 31. " " 25. " " " : ? —vor fi : (douw puncte)
" 32. " 2. " 22. " " " : noiŃi—cetesce : noiŃi etc.
" 54. " " 4. " " " : lumiı — " : lunciı etc
" 55. " 2. " 2. " " " : de dor — " : d'un in-
tim dor etc.
pag. 73. strofa 3. „ 4. „ „ „ : doar mı-a fi cetesce :
doar mı-a fi mai etc.
pag. 75 strofa 3 după şirul 2. urmėzã textul acesta : Sã-Ńi
Ńtingã durerea'n vin.
pag. 81. . . . şirul 10. în loc de : gheŃatã, cetesce :
'ngheŃatã etc.
pag. 108. . BCU-Cluj / Central University Library Cluj „ 29. cetesce : Sã nu credã frate'n
frate etc.
pag. 111. . . . „ 21. „ : Ńi creŃtinele fiinŃe
ce-sũ de etc.
pag. 115 strofa 5. şirul 1. în loc de : se pãra—cetesce :
se pãrea etc.
-